

Nas tednik

Koroški glasnik

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

3. leto / številka 18

V Celovcu, dne 9. maja 1951

Cena 70 grošev

Vašo spalnico kupite v naj-
večji avstrijski specialni
tovarni pohištva**AVE MÖBEL**Zaloga v Celovcu - Klagenfurt
Getreidegasse 1Beljak - Villach, Moritzgasse
(nasproti Park hotela)

Duh resnice in pravice

Našemu času je pripadla dvomljiva slava, da je na papirju uzakonil človečanske pravice, zaščitil svobodo osebnosti, svobodo mišljenja in govorjenja in svobodo združevanja. To je bilo potrebno, ker je iz človeških src izginil duh pravice in resnice. Ker je ugasnil v njih ogenj ljubezni, ki ga je prižgal v srcih Sv. Duh, ki ga je poslal Odrešenik po svojem vnebohodu.

Namesto duha resnice je zavladal na svetu duh krivice, sovraštva in nasilja nad slabotnimi. Ta duh pa je hudičev duh, negacija božjega duha. Navidez slično duhu pravice in resnice gradi in ustvarja duh sovraštva začasno tudi velike in mogočne stvari. Toda to je zgolj zunanje posnemanje božjega duha. Hudič posnema dobrega Boga, da preslepi omahljive in slabotne v veri. Ker je pa to delo satanovo, nima obstanka in se prej ali slej zruši samo v sebi in pokoplje pod seboj svoje vernike. To so babilonski stolpi modernega duha in upora proti Bogu, to je moderna civilizacija brez Boga, to je moderno lažirano življenje, ki naj bi osvobodilo človeštvo strahu božjega in ga osrečilo na zemlji...

Pa je prav v naši dobi Bog spet zmešal jezike graditeljem teh stavb brez Boga, da se ne morejo sporazumeti med seboj na nobeni konferenci in vedno samo rožljajo z orožjem. Zato ni prave sankcije za uzakonjene človečanske pravice, ker jih niso sklenili v božjem imenu in pod vodstvom božjega Duha. Zanje jamči do neke mere samo sila. Močnejša sila jih pa lahko spet izbriše.

Iz strahu za svoj obstoj kliče danes človeštvo iz globine svojega srca po pravici in resnici. Kajti še nikoli niso bile te hčerke božje tako ogrožene kot sedaj. Svetu grozi suženjstvo kot ga še zgodovina ne pomni.

Zato klicarji in vodniki, ki hočejo človeštvo rešiti pred poginom, kličejo: „Navezaj k zapadni kulturi!“ Toda zapadna kultura pomeni prvenstvo duha nad materijo. Zapadna kultura izpoveduje, da je vera in ljubezen močnejša od elektrike in atomske sile. Zato je zapadna kultura istovetna s krščanstvom.

V krščanstvu, ki je eno in nedeljivo za vse narode in čase, pa vlada Duh resnice, pravice in ljubezni. Tisti Duh, ki je storil, da so na prve binkošti razumeli govorico apostolov vsi narodi, ker je po njih govoril Sv. Duh, Duh ljubezni, ki ni delal razlike med Judi in Grki, Arabci in Krečani, med Cirenejci in Elamljani...

Kdor se torej sklicuje na zapadno kulturo in si v njenem imenu prisvoja celo nelo misijo ter zahteva za se svobodo in pravico, kot to tolikokrat čujemo v naši državi, ta naj se zaveda, da je Duh, ki ga je Kristus poslal, Duh resnice, pravice in ljubezni tudi za majhne in nemočne narode, za slabotne, ki jih prav tako jeja po pravici in resnici.

Zato je izdajstvo nad krščanstvom in zapadno kulturo zahtevati pravico in svobodo zase, kratiti pa jo tistim, ki so od tebe odvisni. Zase terjati resnico in ljubezen, druge pa pitati z lažjo in netiti proti njim sovraštvo. Za take veljajo besede: „Ne veste, čigavega duha ste!“ Takle vlada in ljudje gradijo dvomljivo stavbo, ki se bo zrušila nad njihovimi glavami.

Krščanstvo in Kristov duh ni propagandno blago in dnevna gesla, da se z njimi slepijo množice!

Krščanstvo je celo in dosledno, — ali ga pa ni. „Kdor z menoj ne zbira, ta raztresa!“ je rekel Kristus. Zbirajo se majhne reči. Torej zvestoba Kristusu tudi v malem!

Tega mnenja smo, da naj to premislijo

Volitve državnega predsednika

Dne 6. majnika smo v vsej državi volili državnega predsednika. Izid volitev je razviden iz spodaj objavljenih števil za vso državo in na Koroškem za okraje in občine.

Kakor je bilo pričakovati, volitve niso prinesle dokončnega rezultata, ker nobeden izmed kandidatov ni dobil polovice oddanih glasov.

Porast števil volivcev je predvsem pripisovati volilni obveznosti. Na splošno lahko ugotovimo, da je Volkspartei v vsej državi nazadovala, da so VdU-jevci močno napredovali in pridobili skoraj četrtil milijona glasov.

Okraj in občine	BREITNER	FIALA	GLEISSNER	KÖRNER	Nevelj.
Koroška	62.542	10.667	76.179	109.089	6.558
(Pri drž. volitvah)	51.247	10.002	83.801	101.356	
Celovec mesto	11.681	1.693	9.832	14.836	
Beljak mesto	4.785	1.516	4.179	8.067	
Celovec okraj	8.124	1.400	11.075	17.070	1.174
Bilčovs	23	2	163	241	
Bistrica v R.	72	83	246	640	
Borovlje	454	296	838	1.806	
Dholica	177	31	226	539	
Grabštajn	178	17	355	533	
Hodiše	76	17	210	364	
Kotmar vas	115	38	273	501	
Medborovnica	59	22	163	322	
Medgorje	34	19	158	294	
Otok	208	9	225	248	
Pokrče	153	6	268	405	
Radiše	26	—	117	121	
Sele	5	3	75	345	
Slov. Plajberk	29	13	103	165	
Svetna vas	46	40	106	246	
Škofiče	172	47	149	410	
Šmarjeta v R.	19	16	261	273	
Št. Tomaž	156	4	302	348	
Zg. Vesca	54	2	58	138	
Zihpolje	66	6	309	190	
Zrelec	155	38	287	483	
Beljak okraj	8.433	2.257	8.222	16.878	1.067
Bekštajn	411	97	779	1.490	
Bistrica na Z.	58	1	160	124	
Kostanje	136	7	94	294	
Ledince	92	10	227	341	
Lipa	167	28	152	370	
Loga vas	205	71	212	528	
Marija na Z.	113	87	308	611	
Podklošter	484	261	613	1.801	
Rožek	71	—	126	167	
Smerče	373	52	324	477	
Straja vas	105	8	182	301	
Št. Jakob	304	220	474	1.057	
Vernberk	306	49	349	727	
Vrba	638	33	449	408	

(Nadaljevanje na 2. strani)

Mirovna pogodba z Japonsko

Zastopnik sovjetskega zunanjega ministra, Bogomolov, je izročil amerišskemu poslaniku v Moskvi odgovor na ameriški predlog zaradi mirovne pogodbe z Japonsko. Sovjetska vlada predlaga sklicanje konference štirih velesil — Sovjetska zveza, komunistična Kitajska, Združene države in Velika Britanija —, kjer naj bi izdelali osnutek mirovne pogodbe z Japonsko.

Združene države pa ta predlog Sovjetske zveze odklanjajo, ker ne priznavajo

tisti, ki vodijo usodo naše države in tisti, ki so poklicani, da širijo božje kraljestvo in Kristusovega duha.

Vsi pa prosimo s Cerkvijo: Pošljite svojega Duha in prerojeni bomo! In prenovil boš obličje zemlje!

Tekstilije, perilo, delavske obleke
najbolj poceni pri**JULIUS SANTER**

Celovec - Klagenfurt, Domgasse 14

komunistične Kitajske. Verjetno bo izdelana mirovna pogodba z Japonsko brez sodelovanja Sovjetske zveze in komunistične Kitajske.

Nove cene za mleko

V zadnji številki „Našega tednika“ smo objavili pod gornjim naslovom proglas predsednika deželne kmetijske zbornice in načelnika koroške kmečke zveze o novi ureditvi cen za mleko, maslo in skuto. — Nove cene naj bi veljale s 1. majem t. l.

V zvezi s tem proglasom je odredilo ministrstvo za notranje zadeve, da je v veljavi še prejšnja odredba o cenah mleka in mlečnih proizvodov (1 kg mleka = 1 šiling) in je zato naročilo deželnemu glavarju za Koroško, naj postopa po zakonu, ako bi se kdo ne ravnal po določilih te odredbe.

Istočasno pa sporoča tudi deželna kme-

ponoviti tekom 35 dni in ne pred tremi tedni. Torej bomo imeli najkasneje 10. junija zopet volitve državnega predsednika. Takrat pa volivci ne bodo imeli tako velike izbire med kandidati, ker se bo treba odločiti med onima strankama, ki sta na prvih volitvah dobili največ glasov, to je med Volkspartei in socialisti. Ustava pa predvideva tudi možnost, da stranke za druge volitve svoje kandidate izmenjajo. Tako bi ob priliki drugih volitev odločali med novimi možmi. V bistvu pa leži odločitev pri VdU-u, ki bo po svojem doseženem številu odločal. Po zakulisnih razgovorih med strankami pa sta dve povezavi možni. Socialisti in VdU ali pa Volkspartei in VdU. Ta odločitev pa mora pasti še tekom tega tedna in bi bilo danes vsako ugibanje preuranjeno.

Perzijski petrolej

Vlada Velike Britanije namerava predložiti vprašanje podražavljenja petrolejske industrije Anglo-iranske petrolejske družbe mednarodnemu razsodišču v odločitev. — Vlada Perzije pa tako odločitev zavrača z utemeljitvijo, da je podražavljenje petrolejske industrije notranja zadeva Perzije.

Volitve v Franciji

Francoska poslanska zbornica je odobrila z veliko večino vladni predlog o novem zakonu za volitve v poslansko zbornico.

Sedanja francoska poslanska zbornica bo razpuščena 4. junija in volitve v novo poslansko zbornico bodo razpisane za nedeljo dne 17. junija t. l.

Potres v San Salvador-ju

V srednjeameriški republiki San Salvador je preteklo nedeljo močen potres skoraj popolnoma porušil mesto Jucuapa. Pri tem je bilo ubitih okrog 200 ljudi, 20.000 pa jih je brez strehe. — Da bi preprečili izbruh kužnih bolezni, nameravajo dati oblasti porušeno mesto zažgati in popolnoma uničiti.

V torek je nov potres močno poškodoval štiri nadaljna mesta. Vlada republike San Salvador se je obrnila za pomoč na mednarodni redči križ.

Slavke v Italiji

Ker vlada ni ugodila zahtevi po zvišanju plač, so dne 7. maja začeli s 24-urno stavko italijanski javni nameščenci in uslužbenci. — Zaradi stavke niso poslovala ministrstva, zaprti so bili poštni uradi, ni bilo šolskega pouka, prekinjen je bil železniški promet in še bolnice so le deloma oskrbovale bolnike.

tijaska zbornica, da je nameravani proglas o novi ureditvi cen mleku in mlečnim proizvodom na Koroškem vplival na to, da so uvideli nevzdržnost sedanjih cen mleku za kmeta tudi zastopniki potrošnikov. Zato so se takoj začela pogajanja med zastopniki kmetov in zastopniki trgovine ter potrošnikov za sporazumno ureditev cen mleku in mlečnim proizvodom v vsej državi.

Z ozirom na ta pogajanja in z ozirom na upanje, da bodo še meseca maja enotno urejene nove cene mleku v smislu omenjenega proglasa, so zastopniki koroških kmetov sklenili, da prvotno omenjeni proglas za enkrat še ne stopi v veljavo.

Politični teden

Pri nas v Avstriji se je do nedelje javnost bavila v prvi vrsti za volitvami za novega državnega predsednika in vsled tega so časopisi mnogo manj pisali in ljudje govorili o mednarodnih političnih dogodkih. Zdaj bodo spet ti zavzeli prvo mesto zanimanja in pogledi bodo spet merili na Korejo, Pariz, Perzijo, Atlantsko zvezo itd.

Pa danes bolj na kratko pogledimo, kako se je nadaljeval razvoj na teh popriščih, kjer se odločuje bodočnost: vojna ali mir.

Na Koreji je zaenkrat komunistična ofenziva zastala. Pravzaprav tega zastanka niti optimisti niso pričakovali. Kitajci so napadli z nekako 300.000 vojakov in imeli spočetka uspehe. Ti pa se nikakor ne morejo primerjati z uspehi njihove prejšnje ofenzive, v kateri so UNO vojaške sile izgubile velik del svojega vojnega in človeškega materiala.

Zastoj komunistične ofenzive je toliko bolj zanimiv, ker so Kitajci tokrat napadli z modernnejšim orožjem in podprti z dobrim topništvom in letalstvom. Zaključek bo enostaven. UNO sile so si medtem že pridobile toliko izkušenj v vojevanju s tem nepričakovanim in nenavadnim sovražnikom, da so pravočasno poskrbele za malo presenečenje. Valjar kitajskih armad se je ustavil ob tehnični premoči maloštevilnejših UNO divizij. Od 300.000 kitajskih vojakov, kakor govorijo poročila, jih je okrog 70.000 padlo, ali pa so bili ujeti in ranjeni.

To so tudi za kitajske razmere zelo hude izgube, ki se pač ne morejo ponoviti kar vsak teden. Kitajcev je sicer nad 400 milijonov, vojak je pa komaj vsaki stoti. Padle so elitne enote in takih tudi ni mogoče postaviti čez noč na noge. Zaenkrat je vojni material zmagal nad vojaškimi množicami.

V Ameriki je sicer še vedno v ospredju odstranitev Mac Arthurja, vendar so se duhovi že zdavnaj pomirili. General je pred obema zbornicama govoril svoje vojaško in politično poročilo o Daljnem Vzhodu in podčrtal potrebo, da Združene države ameriške Kitajsko napadejo na njenem lastnem ozemlju iz zraka in da korejsko fronto razbremenijo s tem, da pošljejo v boj proti komunistični Kitajski Čang-Kaj-Šekovo polmilijsko nacionalistično armado, ki je na Formozi brez posla. Povedal je nadalje, da je mnenja, da Sovjeti vedo, da jih Amerika ne misli napasti, pač pa da oni iščejo ugodne prilike po vsem svetu, kjer bi si mogli z nenadnim napadom pridobiti nove in boljše pozicije. Potek korejske vojne je pokazal, da Kitajci ne razpolagajo in tudi še ne bodo mogli s tolikšno materialno močjo, da bi mogli tekmovati z UNO silami. Napačno pa bi bilo nasprotniku pustiti časa, da se v tem pogledu okrepi. Zato ga je treba zdaj prisiliti na kolena. Vsako popuščanje napram komunizmu bi slednjemu le koristilo, ker bi ta ob prvi priliki to izrabil.

Izostal je pričakovani dvoboj med Mac Arthurjem in Trumanom. Prvi se je izognil direktnemu napadu, drugi pa je časniki izjavil, da se bo zadeva že še razčistila.

MacArthurjev ekspozé v zbornici ni navsezadnje prinesel nobene senzacije, ker ne predstavlja nič drugega kot zgoščeno vsebino tega, kar so on in njegovi zagovorniki že vse mesece pripovedovali.

V PARIZU PRED PREKINITVIJO?

Že tedne trajajoča posvetovanja med namestniki zunanjih ministrov štirih velisil v Parizu so ostala brezplodna. Na predzadnji seji so trije zapadni zastopniki v nekako ultimativni obliki predlagali sovjetskemu zastopniku Gromiku tri predloge dnevnega reda, katerega naj bi obravnavali. Na naslednji seji pa je Gromiko odgovoril, da je Sovjetska zveza pripravljena sprejeti predlog zapadnih sil, če se obenem postavi na dnevni red tudi člen, ki zahteva obravnavanje razorožitve in ki ga je sestavila in predlagala Sovjetska zveza. Ker je ta predlog po svoji sestavi za zapadne sile nesprejemljiv, menijo v zapadnih političnih krogih, da hoče Sovjetska zveza izsiliti konec konference in vreči krivdo za to na zapadne sile.

Drugeče pač ni bilo posebnih stvari v Evropi in po svetu, ki bi bile nepričako-

vane. Z odstopom dveh ministrov angleške delavske vlade je grozila tej huda kriza in govorilo se je že o odstopu in razpisu novih volitev. Vlada pa je krizo preživela in ostala še naprej s svojo majhno večino na krmilu.

Na vsak način pa so za britanski imperij zadnja leta zelo kritična. Tako je pred dnevi perzijski ministrski predsednik izjavil, da bo podržavljenje petrolej-

ske industrije uresničeno in da ne smatra perzijsko-angleške pogodbe o tej stvari več kot veljavne. Velika Britanija sicer krčevito in z vsemi sredstvi povsod brani svoje položaje in pridobitve, toda kljub temu je izgub že toliko, da ni čudno, če se je doma vsled povečanih izdatkov in manjših dohodkov življenjska raven ljudstva dokaj zmanjšala in jo s predvojno skoraj ni mogoče več primerjati.

KULTURNI ODSEK NARODNEGA SVETA KOROŠKIH SLOVENCEV

Umetniška razstava

SLIKARSKIH DEL KOROŠKEGA SLOVENSKEGA UMETNIKA,

č. g. AVGUSTA ČEBULA

Svečana otvoritev razstave bo v četrtek, 10. maja 1951 v MOHORJEVI HIŠI v Celovcu, pritličje levo, soba šte. 3, ob 11. uri.

Koroški Slovenci, ogledajte si vsi dela svojega rojaka, videli boste krasne pokrajinske slike.

Vstopnina šil. 1.50.

Razstava je odprta od četrтка, 10. maja do nedelje, 20. maja 1951.

Pismo iz Združenih držav

Mohorjeva družba

Naši slovenski rojaki so pokazali izredno zanimanje in skrb za usodo svojih rojakov v starem svetu, zlasti pa na Koroškem.

Kakor je pred 100 leti nastala v Celovcu po zaslugi škofa A. M. Slomška Družba sv. Mohorja, ki je dramila in vezala Slovence po vsem svetu, tako naj bi to nalogo nadaljevala v drugem stoletju obnovljena Družba sv. Mohorja v Celovcu.

V kakšni meri se tega važnega dela zavedajo naši ameriški rojaki, kaže pismo, ki ga v naslednjem priobčujemo. Pismo je poslal č. g. p. Odilo Hajnshek, ki je koroški Slovencem tudi osebno dobro

znan, ki pozna tudi dobro naše razmere in potrebe, zato pa se tudi s tako vne- mo in ljubeznijo trudi za čimprejšnjo obnovo Mohorjeve tiskarne v Celovcu.

Takole se glasi pismo:

„Pred menoj leži račun Linotype — tiskarski stroj Mohorjeve družbe, ki je naš jubilejni dar družbi za njeno stoletnico. Ali je račun velik? Skoraj me je strah povedati: da, zelo visok račun je. In skoraj neverjetno, pa je res, da manjka od devetih tisočakov samo še eden. In tega je treba neke stakniti, pa prav v kratkem, ker je bilo rečeno: Stroj ne gre prej na morje, dokler ni popolnoma plačan do zadnjega centa. Zelo nam hodi

Okraj in občine	BREITNER	FIALA	GLEISSNER	KÖRNER	Nevelj.
Šmohor okraj	2.594	87	5.066	3.698	173
Blače	53	—	176	80	—
Brdo	67	—	356	360	—
Goriče	24	8	140	155	—
Mičice	189	4	179	168	—
Moše	155	6	188	308	—
Radnja vas	106	2	91	179	—
Sv. Stefan	174	10	365	373	—
Šmohor	260	6	333	260	—
Velikovec okraj	2.995	370	7.356	9.475	890
Bela	39	74	320	814	—
Bistrica	95	22	264	551	—
Blato	55	3	330	293	—
Djekše	102	2	299	273	—
Grebjnj	258	27	644	464	—
Dobrla vas	145	55	839	1.208	—
Galicija	238	4	249	386	—
Globasnica	126	9	245	235	—
Libeliče	80	1	213	196	—
Libuče	111	6	192	306	—
Pliberk	154	7	278	222	—
Pustrica	222	3	197	164	—
Ruda	110	6	235	404	—
Sv. Peter n. V.	70	13	237	372	—
Škocijan	172	20	565	657	—
Tinje	84	6	120	115	—
Važenberk	260	26	438	585	—
Vobre	125	26	354	290	—
Velikovec	579	28	649	720	—
Žel. Kapla	37	28	252	511	—
Žitara vas	29	4	343	610	—
Zvabek	4	—	84	100	—
Št. Vid n. Gl. okraj	8.752	1.690	8.886	14.521	607
Špital n. Dravi	9.923	1.190	12.098	12.687	636
Volšperk	5.255	464	9.465	11.864	453
Dunaj	127.912	89.735	354.558	595.153	6.007
Nižja Avstrija	53.861	51.098	446.263	355.440	2.833
Gradišćanska	8.308	4.971	80.390	70.674	230
Zgornja Avstrija	118.949	20.344	283.236	193.375	1.809
Štajerska	140.626	30.924	251.420	235.801	3.946
Tirolska	56.594	4.385	115.802	53.537	—
Salzburška	67.037	5.311	64.849	48.424	—
Predarlška	26.528	2.577	52.950	21.271	—

Avstrija oddani gl. veljavni neveljavni
4.370.755 4.298.576 72.179

Breitner	662.559 (= 15.41%),	1949 VdU	489.273
Fiala	220.012 (= 5.02%),	1949 KPÖ	213.066
Gleissner	1.725.695 (= 40.15%),	1949 ÖVP	1.846.581
Körner	1.682.768 (= 39.00%),	1949 SPÖ	1.623.524
Hainisch	2.131,	dr. Ude	5.414.

navzkriž, ker kake tri naselbine še niso dobile knjig za letošnje leto, ker nam jih je zmanjkalo in one naselbine ne pošljejo naročnine in darov. Tu kar manjka nekaj stotakov. Nekateri so pa one naše prošnje prezrli, morda založili, pa sem prepričan, da jih bodo te dni poiskali in bodo svojo naročnino in dar poslali. Saj še vendar dobri vzgledi nekaj vlečejo.

Veste, da je pred dnevi prišel k meni dobrovski župnik, father Klopčič, begunec, ki zdaj živi pri naših slovenskih sestrah v domu sv. Jožefa v Lemontu. Naročnino je poravnal že pred nekaj tedni. Zdaj pa me vpraša: „Ali Vam še dosti manjka za stroj?“ In sem mu povedal. „Na-te, tu imate 10 Dol. Veste, da me je malo sram: Gospod Berglez je ravno tako begunec kot jaz, pa je zadnjič posodil 400 Dol., zdaj pa spet berem v časopisih, da je dal še 18 Dol. Taki vzgledi morajo človeka pritegniti.“

No, saj se ne smemo prav nič pritoževati: akcija za Mohorjevo družbo je imenitno izpadla in še tole malenkost bomo z lahkoto skupaj spravili. Vsak nekaj, pa bo vsota dopolnjena, saj iz malega raste veliko. Toda vsak pa gotovo!

Za danes naj vas potegnejo za seboj sledeči dobri vzgledi:

Darovali so: Dol. 150 Neimenovani duhovniki; Dol. 25: John Potokar, Cleveland (ponovno, prej že Dol. 50); Društvo Srca Jezusovega KSKJ, Barberton, Dol. 14.75; Angelo Martellotti, Albany, Dol. 11.25.

Po Dol. 10: Mr. John Mešič, Bridgeport; Rev. Dr. Andrew Farkaš, Bridgeport; Frank Paulich, Detroit; Društvo Sv. Petra in Pavla KSKJ, Kansas City; Samostojno društvo Sv. Mohorja, Chicago; Frances Popko, Chicago; Pvt. Martin Selak, vojak, Fort Campbell; Rev. Joseph Klopčič, Lemont; Frank Furlan, Pelham; Ivan Gorše, Minneapolis.

Po Dol. 7: Miha Jeretina, Joliet; Frank Miklavčič, Euclid; Florijan Markun, Lemont; Minka Likozar, Olmsted Falls.

Amerika in Jugoslavija

Prejšnji torek je Richard C. Patterson v svoji radijski razpravi o svetovnem komunizmu izjavil, da je Ameriki do tega, da ohrani Jugoslavija svojo neodvisnost in da ostane prosta sovjetskega nadzorstva. Patterson, ki je služil kot ameriški odposlanec v Jugoslaviji in Guatemali, je odptoval na svoje novo službeno mesto v Bern, kot ameriški veleposlanik v Švici.

Ko ga je radijski poročevalec vprašal o položaju, ki zadeva komunizem v Jugoslaviji, mu je ta odgovoril:

„Odkar sem bil jaz tam kot veleposlanik, se je položaj znatno spremenil.“

Titova vlada je sedaj priznala, da je jugoslovanska neodvisnost ogrožena od sovjetskega imperializma, to je od Sovjetov vođenega mednarodnega komunizma. Ko so ga vprašali o stališču Združenih držav, je Patterson nadaljeval:

„Nam je do tega, da ohrani Jugoslavija svojo neodvisnost in ostane prosta sovjetskega nadzorstva.“

Kot sem vam dejal pred nekaj minutami je pripravljenost Jugoslavije, da bo branila svojo neodvisnost, če bo napadena, zelo važen činitelj v zahodni obrambi.

Pomoč, ki jo dajemo Jugoslaviji pa ne pomeni, da odobravamo Titovo vlado in smo ji to tako tudi že povedali.

Tako na primer smo pred kratkim obvestili jugoslovansko vlado, da je treba jasno razumeti, da naša pomoč ne pomeni, da odobravamo ukrepe za zatiranje ali pa uničenje verske, politične in gospodarske svobode v Jugoslaviji.

Sedaj še nekaj o tem, če so jugoslovanski narodi za Tita. Jugoslovani so ponosni in nacionalistični narod in so se že ob raznih prilikah v preteklosti borili proti zavojevalcem in okupatorjem. Po poročilih, ki jih imamo, podpirajo Jugoslovani danes zunanjo politiko svoje vlade pri odporu proti sovjetskemu pritisku. Notranji ukrepi vlade pa so druga stvar in so predmet precejšnjih nasprotij.“

GENERAL WINTERTON V KOPRU

Generalni major sir John Winterton, poveljnik britansko-ameriškega področja svobodnega tržaškega ozemlja, je obiskal Koper, da vrne vljudnostni obisk poveljnika Miloša Stamatovića, poveljnika jugoslovanskega področja STO-ja.

Koroški Slovenci za pravo vzgojo kmečkih gospodinj

Št. Jakob v Rožu

Dne 29. aprila je gospodinjska šola v Št. Jakobu z razstavo kuharske umetnosti in ženskih ročnih del ter kulturno prireditvijo zaključila svoje šolsko leto. Že v soboto je bilo mogoče opaziti v šoli veliko živahnost in izredno marljivost gojenk, ki so pripravljale razstavo, pripravljale pa so se tudi za nastop pri kulturni prireditvi.

V nedeljo zjutraj je kljub slabemu vremenu že takoj po prvi maši veliko število obiskovalcev iz bližnje in daljne okolice napolnilo obe veliki učilnici gospodinjske šole, v katerih je bila razstava. V prvi sobi smo videli uspehe, ki so jih pokazala dekleta po polletnem pouku v kuhanju. Številne, lepo oblikovane in izredno okusno opremljene torte ter razne druge močnate jedi so kar vabile obiskovalce, ki so res v kratkem pokupili vse razstavljene dobrote. Na razstavi so dekleta pokazala tudi raznovrstno konzerviranje mesa, sadja, zelenjave in tudi nekaj zelo okusnih pijač.

V drugem prostoru smo videli ročna dela in izdelke izredne spretnosti v šivanju. Vrsta oblek in perila je pričala, da so učiteljice poskušale dati gojenkam predvsem to, kar bodo v domačem gospodinjstvu in v domači družini potrebovale vsak dan. Nismo sicer opazili na razstavi vzgledov, kako je mogoče z najskromnejšimi sredstvi popraviti in porabiti tudi staro perilo in obleko, vendar pa smo iz pripovedovanja učenk in učiteljic posneli, da so tudi temu delu posvečale veliko skrb in znaten del časa pri šivalnem pouku.

Vsa razstava je pokazala, da so dobila

dekleta vso potrebno usposobljenost, ki jo bodo zahtevala domača kmečka gospodinjstva.

Pismeno priznanje ne samo za to, kar smo videli na razstavi, ampak za mnogo več, pa so dobila dekleta v svojih spričevalih.

Že precej pred popoldansko prireditvijo je bila v dvorano prerejena učilnica tako polna, da je moralo mnogo obiskovalcev ostati na hodniku. Z lepim pozdravom gojenke se je pričela prireditev, katero so nadaljevala dekleta z lepim prizorom rajanja po narodni pesmi „Navzgor se širi rožmarin, navzdol se nagelj vije“. Sledile so narodne pesmi, ki so jih gojenke pele ubrano in doživeto. Sledil je lep prizor angelskega čiščenja, izredno zanimanje med gledalci pa so vzbudila dekleta z rajalnim prizorom „Predice“.

V govoru je poudaril nato dr. Vinko Zwitter velik pomen, ki ga ima mati v družini in narodu ter je naglasil, da so gospodinjske šole pri šolskih sestrah one, ki bodo ohranile v naših družinah temelj slovenske in katoliške vzgoje.

Z ljubkim rajalnim prizorom po pesmi „Sonce čez hribček gre“ je bil zaključen prvi del prireditve.

V igrokazu „Njen zadnji Ave“ so dekleta pokazala globoko doživet boj med dobrim in slabim ter zmago dobrega.

Zaradi izrednega obiska so morala dekleta vso kulturno prireditev ponoviti ob štirih popoldne. Nad 400 ljudi se je udeležilo krasno uspešnih prireditev. Ta velik obisk pa tudi priča o priljubljenosti šole in velikem zanimanju, ki ga kaže okoliško prebivalstvo za to šolo.

Št. Rupert pri Velikovcu

Vsa leto privabi privabno zaključna prireditev kmetijsko-gospodinjske šole naše ljudje: očete in mamice, predvsem še mladi, brate in sestre, ter žene in prijateljice gojenk v Narodno šolo v Št. Rupert. Tam se srečajo bivše gojenke, da preživijo par srečnih ur ter okrepijo prijateljstvo, ki so ga bile sklenile za časa tečaja.

Že dopoldne 3. maja so odprli razstavo ročnih del in kuharskih izdelkov. Marsikateri mladi par, ki se pripravljajo na svojo „hojset“, si je pač želel, da bi tedaj kuharice tudi znale „pricopirati“ takih dobrih in okusnih vrst peciva in drugih jedil. Seveda v poznejšem življenju kmečka gospodinja le bolj redko lahko pride do takih dragocenosti. Ne-

obhodno potrebno pa je, da pozna razne načine ohranjanja sadja in mesa in raznega sočivja.

Razstava ročnih del pa je dokaz, koliko zmora spretna in pridna roka ne da bi bilo treba drage šivilje. Saj naj gospodinja ne le vedno šiva „stare cafe“, nje in vsej družini je v veselje, če zna z lastno spretnostjo, v domačih barvah in ornamentih, brez tuje vsiljive navlake okrasiti dom. Tudi v kmečki hiši ni vedno delavnik, ampak so tudi prazniki, ko se kmetica s svojo izbo lahko „postavi“.

Popoldne je privabilo goste iz vseh krajev, da jih dvorana ni mogla vseh sprejeti. Nad 800 ljudi se je gnetlo v dvorani, ob oknih in vratih. In koliko je bilo mladine! Kar veselje je gledati mla-

di rod, kako se tudi on prav iz srca rad poprime domače zabave, pesmi in besede, samo da mu znamo kaj nuditi! Lačni in žejni so teh dobrin!

Spored prireditve je bil pester. Za smeh so poskrbele „kuharice“. Dekliški zbor pod vodstvom g. prof. Miheliča je nudi res lepo domačo pesem, tako da so še lastovke priletele v dvorano ter pomagale peti in poslušati. Zatem so gojenke v dobro izraženem rajanju nudile užitek za oči. Gosp. prof. dr. V. Inzko je nato v svojem govoru naglasil pomen šole in izrekel vzgojiteljicam zahvalo za delo, ki uspeva med koroškimi Slovenci že nad 40 let.

V igri „Vrnitev“, ki je sledila, so dekleta pokazala znanje; saj je snov igre taka, da jo je težko podati res živo, ker po svoji epični širini ne nudi dosti razgibane dejavnosti.

Nad vse ugodno so nas presenetili — četudi so malo zakasnili — tamburaši, ki

jih že dolgo nismo imeli priliko slišati. Škoda, da te naše glasbe ne znamo bolj poziviti. Mogoče naj služi v spodbudo, da je ta tamburaški zbor še zelo mlad, četudi gradi na nekdanjem slavem zboru Hermanovega očeta iz Klanč v občini Galicija. Zdaj pa sta se združili dve vasi na vsaki strani Klanč, Encelna ves in Drabunaže ter rodile tamburaše, ki so „fletno“ zasvirali; želimo jim še mnogo uspeha.

Ljudstvo je po svojem zanimanju in obilni udeležbi pač pokazalo, da stoji za šolo! Dolžnost merodajnih oblasti bo, da primerno podprejo delo šole, šolsko vodstvo pa se bo gotovo tudi vnaprejškega vredno vsega našega zaupanja. Ta naloga ni lahka in le v vednem stiku z narodom in njegovimi zastopniki jo bo šola lahko tudi v bodoče pravilno rešila. V tem smislu želimo mnogo uspeha za — bodoči tečaj! Vsem „novopečenim“ gospodinjam — tudi posebej še nevestam pa mnogo sreče na življenjski poti!

„Slavčki“ v Štebnu

Kar smo doživeli v nedeljo, dne 29. aprila v Štebnu, je za našo vas res zgodovinski dogodek. Nam nad vse priljubljeni „Slavčki“ so nas obiskali. Odkar se dela na prosvetnem polju, še nismo imeli priložnosti slišati tako lepega petja kot so ga nam podali budilci naše narodne in umetne pesmi z Roža, ki so prišli k nam, da posvetimo naši lepi narodni in umetni pesmi tudi sredi Podjune dan proslave, po kateri naše ljudstvo tako hrepeni.

Najprej je s pesmijo „domači moški zbor pod vodstvom g. Janeza Petjaka, sprejel kvintet „Slavček“. Nato je spregovoril g. Albert Sadjak nekaj besedi, pozdravil v imenu SPD „Slavčke“ in jih prosil, da nam razkrijejo zaklad naše pesmi. In nato je sledil program kvinteta „Slavčka“, v katerem nam je pokazal, kakšno bogastvo je skrito v naši slovenski pesmi. Prej pa je še vodja kvinteta, prof. dr. Valentin Inzko, razložil ožjo zgodovino slov. Koroške, pomen naše pesmi in današnjega dneva. V lepih besedah nam je pokazal delo in žrtev velikih mož, n. pr. škofa A. M. Slomška, Andreja Einspielerja in drugih in jih nam stavil za zgled.

Že z dolgotrajnim aplavzom so dali poslušalci izraz velikega navdušenja. Ko je zadonela prva pesem, in sicer himna Slavčkov „Slavček mili...“, se je stopnjevalo navdušenje od pesmi do pesmi, tako da so si namah osvojili srca navzočih. Ko so se vrstile pesmi, ena toplejša in milejša od druge, so govorila le še naša srca.

Pesem nam je razodevala lepoto narave in stvarstva, odkrivala lepoto naših dolin in nas utrjevala v zavesti, da ostanemo naši trpeči domovini zvesti. Združila nas je slovenska pesem, nas vse, ki smo dobre volje in veselega srca. Prav lepo smo se zabavali in v pesmi smo našli res pravo veselje, tako da smo za nekaj časa čisto pozabili na vse težave javnega življenja.

Po pesmi „Ti pubč ja kna lumpej...“ so fantje tako ploskali, da so jo morali zapeti še enkrat. „Verjetno“, sem si mislil, „to bo pa gvišno fantovska himna, ker pač tudi večkrat radi preveč globoko v glazek pogledajo.“

Vmes pa smo se še tudi pošteno nasmejali, ko je nam dr. Val. Inzko pripovedoval v rožanskem narečju zanimive in vesele pravljice in nam stavil razne uganke. Res je bil popoldan, ki nam bo ostal v trajnem spominu, a le prehitro je minulo našo skupno veselje. Navmes pa je še domači orkester doprinesel, kar je manjkalo do popolnega veselja.

Naposled je podarila Ruševa Erika kvintetu „Slavčku“ za lepo petje šopek cvetlic z željo, da bi nas še večkrat obiskali. Po kratki zahvali od strani SPD smo pevski koncert zaključili.

Kvintetu „Slavčku“, pod vodstvom g. dr. Valentina Inzka, velja naša najpriskrnejša zahvala za ves trud in za lepo petje, s katerim so nam pripravili tako veličasten popoldan in jim želimo mnogo sreče pri rajanju po Koroškem.

Tudi domačemu moškemu zboru in orkestru se zahvaljujemo za razvedrilo.

Spisal: J. ŠIMON BAAR

GOLOBČEK

Poslovenil: ALOJZIJ NEMEC

ROMAN 14. NADALJEVANJE

Okoli petih je zašlo zaspano prosinčevno sonce za Grbe, po dolini je bril kakor britev oster vzhodnik, na sinjejasnem nebu se je zasvetil že precej visoko srebrni srp prvega krajca, zamrzla, kakor cink trda zemlja je zvenela pod Francikovimi coklami, ko je tekal s košem na skedenj po seno in nosil v vedrih vodo iz studenca. Gospod župnik je pri večerji prerokoval: „Nocoj bo pritisnil mraz! Svojih petnajst, dvajset stopinj pod ničlo bo zjutraj,“ in ukazal je dobro zamašiti okence v kleti, da krompir in jabolka ne bi zmrznila, opomnil je Francka, da ne bi pozabil s slamnatimi kitami obložiti dveri pri staji in je nehoti spregovoril: „Nocoj bodo imele roparice žetev! Vse se je potuhnilo, jerebice in zajci na polju, strnadi za dimniki in v strešnih linah, vrabci in kosi, vse je premrlo in se da skoraj na slepo loviti.“

V tem trenutku se je odločil tudi Holoubek: „Danes moram mrho dočakati, čeprav bom moral do polnoči stati ob oknu.“ Pravkar je končal pomenljivi del iz moralke „de lege“, to bo ponovil in čas bo minul.

Komaj se je vrnil od večerje, se je takoj začel pripravljati, da bi ga potem „na preži“ nič ne motilo. Natlačil si je čedro, vžigalico in tobak je položil na okno, stol je postavil tako, da bi skozi

lino pri oknu videl naravnost na skedenj, oblekel si je zimski plašč, na glavo si je dejal kučmo, ugasil luč, popolnoma odprl notranje okno, zunanje pa samo za ozko špranjo, usedel se je za korak od mize in si čestital, kako lepo si je uredil.

Vse dvoriše je ležalo pred njim kakor na dlani. Na belem snegu so se risale temne sence župnišča in ograje, nasproti njemu se je dvigal v blede mesečini osvetljen skedenj, od skednja proti župnišču pa se je vlekel konjski in kravji hlev. Nič — niti najmanjši migljaj ni mogel uiti njegovim očem. Vlekel je iz čedre in gledal na strehe, trenutek je prisluhnil, kako je v hlevu konj udaril ob pregrajo, kako je zacingljala veriga, slišal je, kako je gospod župnik ukazal, da naj psa „Cigana“ na pustijo v uti, naj mu marveč dovolijo na hodnik, ker bi v tem mrazu utegnil poginiti. Nato je opazil Francka, kako je tiho kot duh pomolil glavo iz konjskega hleva, pogledal na okna v župnišču in, ko je dognal, da je v vseh tema, je obložil vrata s slamo, vrnil pa se ni nazaj na pograd, kjer je spal, ampak je urno preskočil zidno ograjo in izginil.

„Aha, gotovo jo je ucvrl v Bučine k Betki,“ je pomislil kaplan. „Bog ve, kaj vse še bom izsledil.“

Ni še dodobra premislil, pa je že zaslišal, kako za voglom nekdo krepko trka na pritlično kuhinjsko okno in pridušeno vprašuje: „Nanica, ali spiš?“

„Zopet kuna,“ se je nasmehnil Holoubek in takoj vedel, koliko je udarila ura. Sosedov hlapec je prišel žetel služkinji lahko noč. „Okno je zamreženo, debelušna Nanica se ne bo potegnila skozi, samo da sestanek ne bi dolgo trajal,“ je za-

skrbelo Holoubka, toda po nepotrebnem. „Pojdi no že domov, sicer zmrzneš,“ je čez trenutek čul Naničin nasvet in slišal, kako so ji od mraza šklepetali zobje in se je okence na tihem zapiralo. V župnišču in na vasi je zopet zavladala globoka, mrtva tišina. Niti pes ni zalajal, niti mačka ni zamijavkala. Sleherno bitje se je potuhnilo v zatišje, pod streho, se zakopalo v pernice, v slamo ali v seno. In veličastna zimska noč je razgrnila svoj jasnomodri plašč nad širno pokrajino. Na njem so kakor veliki, dragi kamni trepetala in migljala cela ozvezdja, skupine zvezd čudovitih barv in bajnega leska, bela Rimska cesta, Gostosevci, Orion, Veliki in Mali voz, tako da je Holoubku pogled jemalo.

„Kakšna krasota!“ je sklepal roke v toplem žepu župnikovega kužuhastega nanožnika, ki mu je segal skoraj do prs. „In človek ta čuda prespi! — Toda sedaj ne sedim tu zato, da bi zijal po zvezdah, kuna bi mi pa ušla,“ se je ovedel in znovič uprl oči na streho pri skednju in na strešne line nad konjskim in kravjim hlevom. Tihoma je iztresel čedro, jo spet natlačil, prižgal, vlekel in utihnil ter začel ponavljati prebrano tvarino. „Večni zakon — to je nujni svetovni red, ki se mu mora vse — tudi proti svoji volji podvreči, nikdo ne more delati proti njemu, čeprav bi hotel; iz njega izvirajo vsi ostali zakoni, Newton, Kant in drugi so imeli to za dokaz božjega bivanja.“

Še preden je prišel s tem do zaključka, je na vasi zdajci jeknil zategnjen, votel glas. Nočni in občinski stražnik v osebi starega dosluženca Vodičke je trobil desetno uro. „Odtrobi in bo šel leč in šele

zjutraj ob štirih zopet zbudi Kočila, da bo šel zvonic dan,“ je menil kaplan. Njegov misli pa so se spet vrstile k moralci. „Poleg tega imamo časovne zakone: naravni zakon: božji in človeški. Božji je dvojen: stari in novi. Prav tako človeški: cerkveni in...“ Pa ni domislil. V temnem dvorišču na beli strehi skednja sta zagoreli proti njemu dve iskri, dva žareča oglja, dva zelenkasta safira sta tam migljala in se lesketala. „To je ona“ — je preblislila misel skozi Holoubkovo glavo, srce mu je zastalo, z roko je pokrkl čedro, glavo je zavrnil, pridržal dih in gledal, kako oprezno, počasi kakor kača se plazi korenjaška kuna, previdno se ozira na okrog — zdajci skok — prvi, drugi, komaj je mignila, že je izginila v strešni linici, kjer je nekaj bolešno, kratko zacvililo.

„Najbrž je ujela miš ali ptica,“ sklepa Holoubek in napeto gleda v linico. Komaj bi naštel do deset, je že spet skočila ven, se plazila ob robu strehe, zginila nad hlevi, pretaknila vse line in se tiho kakor duh zazibala preko strešnega čela. Ne več kakor eno, dve minuti je trpel prizor in zopet je nastal krog in krog tihi mir.

Holoubek se je oddahnil. „Tako, na Vodičkovo trobljenje torej čaka,“ se je veselil. „Zdaj bom pa počakal, ali se vrne.“ Zadovoljno je sedel, spodbudila in razvnela ga je zavest, da ni čakal zaman, da se bo mogel zjutraj pred gospodom župnikom pobahati — in da bo raport popoln, še malo počaka, če se morda še vrne. Njegove misli pa so znova romale k naravnemu zakonu, prebiral in razglabljal je njega obveznost, odbijal ugovore,

Otrok je udaril mater

Mati je imela otroka in ga je nekoč natepla, otrok pa je mater nazaj udaril. Otroška ročica ni težka. Mati se zato še zmenila ni in tudi otroka ni kaznovala.

Nekoliko časa potem pa otrok zbolil in umre. Radi tega je bila mati silno žalostna. Nekega dne gre na pokopališče, da bi se tam malo izjokala. Pri tem si misli: „Morebiti mi bo potem laže pri srcu!“ Pa neizrečeno se prestraši, ko vidi, da otrokova desna ročica iz groba moli vsa črna. Vsa iz sebe hiti duhovni-

ka vprašat, kaj ji je storiti. Duhovnik ji naroči: „Roke, ki je svojo mater udarila, črna zemlja ne trpi v sebi, zakaj to je velik greh, če otrok udari svojo mater. Idi ter si ureži leto starih šibic ter tepi z njimi ročico, ko si jo preje še poškrpila z blagoslovljeno vodo.“

Mati to stori in črna ročica se začne beliti in po malem vsa zbeli; nazadnje smukne lepo bela v zemljo.

(France Kotnik: Storijske. Koroške narodne pripovedke in pravljice).

Materi

Ne plaka več, mamica mila,
saj zopet prišel bom jaz k tebi,
ko naša omlad se vrnila,
ki nosim že dolgo jo v sebi.
Jaz slutim, ti solze neštete,
za mene ki liješ jih v noči
in čutim molitve ti svete,
ko prosiš mi božje pomoči.

Za tebe jaz molim, kot nekda,
ko malega si me učila
ročice k molitvi skleniti;
še pomniš li, mamica mila?

Ne boj se za mene v svetu,
o, tvojega nauka ne zabim,
preveč si v detinstva mi cvetu
vsadila v srce, da pozabim.

Morda pa ne bomo več srečni
in kruta bo smrt nas ločila —
ti veš, kje sestanek bo večni!
Ne plaka več, mamica mila...

Marjetin

*

Videl sem tvoje razpokane dlani, ki delo
vrezalo vanje je žulje do gorke krvi;
slišal utripati srce sem, ki je trpelo:
druge, ne sebe, le druge je v mislih imelo,
zanje izmučilo mlade je svoje moči.

Dekla Gospodova, sužnja ljubezni, delavka,
kdo se s poljubom bo sklonil do svetih
ti rok?

Tvoje življenje delavnik, poln truda,
opravka,
tvoje plačilo pozaba, grob skromen, ubog.

Janko Glaser

Moja ljuba, ljuba mama,
kako Te rad imam,
da Ti bo ljubezen znana,
Ti ta šopek rožic dam.

R. Vouk

Mamica

Mamica zlata, kot sončece si,
v tvojih nam žarkih sreča zori,
polne dobrote so tvoje roke,
vir neizmerni preblago srce.

Drage, največje dobrine,
Stvarnik položil ti v srčne globine,
Tvoje srce je prepolno ljubezni,
nase priklepaš v dobroti nas nežni.

Nam se žrtvuješ od zore do mraka,
nam posvečena je misel prav vsaka,
tvoja stopinja za nas se utruja,
vdano hvaležnost v srcih vzbuja.

Mirko Geratič

Mamica zlata

Mamica v očeh ima solzé...
dlan je djala — skrbno na srce:
o, za moje ona ve gorje.

Mamica prav tiho stopi v noč,
solzo si otre in k zvezdam zroč
moli: „Daj, višava, hčerki moč!“

Kaj ji zdaj v očeh gori...?
Njen nasmeh bodri me in uči:
Hči, trpljenje ljubav ti rodi!

Lipica.

Mati je...

- ... rešilna roka nad prepodom.
- ... varno krmilo med valovi in viharji.
- ... pričujočnost božje ljubezni.
- ... ljubezniv izraz božje volje.
- ... ljubezen, ki se nikoli ne postara.
- ... zvestoba, ki nikoli ne mine.
- ... najčistejši žarek, ki prodira skozi zrak.
- ... najsvetejši plamen, ki gori na domačem oltarju.
- ... mir v pogledu in molk v odpuščanju.
- ... luč v temi in križ na razpotju.
- ... rosa v suši in zdravilo v bridkosti.
- ... zaklad, kjer se rado mudi srce.

Spomladi

Spet žolna trka na drevo,
naj hitro se zbudi iz spanja,
livadam se smehlja nebo
in zvonček že pomlad oznanja.

Metuljčke sem opazil tri,
dokaz, da vigred je prispela;
vsak ptiček gnezdo si gradi,
prepeva mično sredi dela.

Limbarski

Majnik

Zbirajo se nad gorami
čudovito zlate zarje,
zgrinjajo se po livadah
in oblivajo oltarje.

Tople sapice od juga
rahlo božajo cvetlice,
rosa s srebrom jim umiva
slednje jutro nežno lice.

Kar je pesmic kdaj zamrlo,
vse so zopet oživele,
kakor bi od mrtvih vstale,
v majski dan so zadonele.

Odhiteli so spomini
v senco mladega zelenja,
misli so pri soncu zbrane,
v njem je vir in luč življenja.

Limbarski

Binkoštno jutro

Nebo rdi ko mlado lice nad gorami,
škrjanec, zgodnji pevec, v zraku žvrgoli,
v življenje prerajeno vse se drami
in jutra mladega se veseli.

Zorane vseokoli v polji so že njive,
iz črne zemlje setev — zelen up — brsti,
vse drevje v cvetju, v njem čebele žive,
a v črešnjah rdeč se sad smeji.

Binkoštno lepo jutro sredi maja,
vesel obhaja ga sam sveti Duh
in blagoslovja vse od kraja,
da zemlja bo rodila kruh.

Dr. Jos. Lovrenčič

Lepa cvetica si, materina ljubezen! Ka-
dar je srce prazno in pusto, je duša po-
trta in od blagih čutov zapuščena, tedaj
se zateka vselej k tebi, vzorna ljubezen!
In ti jo napolniš z nebeškimi darovi in
kakor mavrica zlata se razpneš čez njo.

Dr. Ivan Tavčar

Materina pisma

Danes sem prebiral
pisma mojih dragih
in solze otiral
ob spominih blagih.

Pisma porumenela,
več ne morem brati,
kar nekda hoteli
so v tolažbo dati.

Črke obledele
nemo zro v mene —
rože odcvetele,
v smrti list jim vene.

O, ne vsel Besede
nekatero jasno
kakor luč bleščijo
v noč mi temno, kasno:

„Bogu zvest ostani;
sinek, srečen bodi;
mene ne pozabi;
pot v nebo te vodi!“

Mati jih pisala,
s solzami močila;
Bogu dušo dala —
meni pa krepčila...

Pirnat-Marjetin

MAL POLOŽI DAR MOHORJEVI TISKARNI NA OLTAR!

utemeljeval njegovo nespremenljivost in trajnost. Ura je medtem minila, kot bi trenil, na zidu za njegovim hrbtom je tiho odbila enajst. Mesec je šel preko zenita, se nagnil nad gozdove, del strehe na skednju je zajela senca, le na kravji hlev je še pošev padala srebrna mesečina. „Do polnoči počakam, potem luna zaide in bo konec,“ je sklenil Holoubek. Zdelo se mu je, kot bi škripal sneg pod nogami. Napel je ušesa, toda bilo je tiho, nič se ni ganilo. Pa vendar! Nekaj je prsknilo, zacvililo in glej — kune — ena, druga, tretja se ženejo v divjem zaletu po grebenu gor, navzdol, sičejo, cvilijo — na mah pa, kakor bi odsekal, so kot okamenele — vse tri so se v hipu ustavile, se skrčile in, kakor bi ustrelil mednje, razpršile na vse strani.

„Kaj je bilo?“ premišljuje Holoubek, ki doslej nikdar ni videl divjega plesa kun, ne da bi se premaknil. Da, boji se geniti, tako ga je ta naravnost vražji ples ohromil, skoraj preplašil. V tej prikazni je bilo nekaj pošastnega, groznega, skoraj demonskega. Žareče oči so se bliskale, hrbti se ježili, dolgi, gibčni repi so vihrali v skokih in krivuljah. „Se bodo vrnil? Bodo čudoviti ples ponovile? Kaj jih je splašilo?“ ugiblje kaplan in čaka. In zdajci znova! Ne, zdaj se moti. To so brez dvoma človeški koraki, tihi, oprezni kakor lisičji. Najbrž se Francek vrača. Kune je preplašil. Škoda! Morda pa jih je videl. Vprašal ga bo. Že je hotel zaklicati, že je odprl usta, tedajci bi pa skoraj otrpnil. Ne, to ni Francek. To so trije tujci, na nogah imajo slamnate coker, ogledujejo si vrata, zdaj dva odpirata konjušnico. Za seboj sta zaprla in spet

je tiho kot v grobu. Kje je ostal tretji?

„Tatovi! Da, to so tatovi! Prav gotovo, konjski tatovi so to! Gospodu župniku odpeljejo belce, noge jim zavijejo v cunje, zajašejo jih in odjezdijo — tretji pa najbrž straži spodaj pri vhodu v župnišče,“ se Holoubku vsiljuje vedno bolj jasno zla slutnja.

„Francek je lump! Spati bi moral v konjskem hlevu in vrata zapahnuti. Tak je strogi ukaz gospoda župnika, zato ker tatvine konj tu niso redke. Kradejo jih tihotapci in konjederci ter odjezdijo z njimi naravnost preko bližnje meje. Poznajo pota skozi gozdove, konje prebarvajo in ni jim mogoče priti zlahka na sled. Zdaj pa jih ima Holoubek kar v pasti. Ah, to so drugačne kune!“ Misli se mu divje podijo po glavi.

„Kaj storiti? Kako jih ujeti? Kaj pa pes? Čemu ne laja? Smrči nekje za pečjo, gotovo so ga iz usmiljenja pustili v kuhinjo. Čuden čuvaj! Kaj naj vendar naredi?“ in Holoubek počasi vleče noge iz gorke vreče, oprezno razpenja kožuh — zdajci pa zasliši, kako je v hlevu skočil konj pokonci. In v oknu je zatrepetala luč.

„Čas hiti! Treba se je odločiti! Zbuditi gospoda župnika!“

„Ne, samo tega ne,“ se brani v groznih dvomih Holoubek — „razburil bi se in bi jih morda postrelil.“

V hlevu je zahrzal konj, v kuhinji pod kaplanijo je začel nemirno renčati pes. Mesec je zašel, vse dvorišče je zalil mrak.

Holoubek se je zgrozil. „Dobil jih bo! Pes bo zbudil gospoda župnika, pogledal bo skozi okno in opazil, kako vedejo ko-

nje iz hleva, zgrabil bo za puško in nesreča bo tu. Ne zgreši kune v skoku, ne priča v letu, kako bi zgrešil tatu!“

„Nekaj se mora zgoditi,“ preudarja Holoubek že prenekaterikrat, toda boji se geniti, da ne bi koga preplašil, prebudil. Zdajci pa vidi raz okno, kako se odpirajo duri pri konjskem hlevu, ki se skozi nje pomoli bela konjska glava.

„Lumpje,“ je nenadoma zavpil Holoubek, ne da bi kaj premislil, „lopovi, takoj privežite belca, sicer zbudim gospoda župnika in vas postreli kakor vrabce!“

„To je kaplan, bežite!“ se je spodaj oglasilo povelje, tri postave so se zavihtele čez zid, Holoubek je še zakričal za njimi. „Poznam vas, naznanil vas bom,“ toda župnišče je bilo že pokonci. Pes se je vzpenjal na vrata in lajal, da se je župnišče treslo v temeljih. „Kaj se je zgodilo!“ je kričal župnik na hodniku. „Tatovi, tatovi so menda prišli nad nas,“ je presunljivo jadikovala Katica v pritličju. Holoubek pa je prišel oblečen in smejoč se s svečko iz kaplanije in z mirnim glasom povedal: „Že sem jih pregnal, lopove, bodite brez skrbi.“

„Koga?“ je izbulil župnik zaspane oči.

„Tatove, prosim. Da, tatovi so bili tu.“

„Tatovi? Spustite psa,“ je zavpil gospod župnik, se vrnil v sobo in v trenutku prišel iz nje v toplem županu in s puško v roki. Pes je še vedno lajal v kuhinji, kjer je z vsem telesom tiščala v vrata na smrt preplašena služkinja, kakor da so se tatovi že nad njo spravili.

Spametovala se je šele, ko je gospod župnik stresel kljuko in srdito znova ukazal: „Pusti Cigana, prosim!“

Pes je še pred gospodom župnikom

planil skozi hišna vrata na dvorišče kakor blisk, se zasukal v zraku in se pogljal proti vrtu.

„V kotu čez zid so zbežali, preskočili so ga. Trije so bili,“ je pojasnjeval Holoubek in se čudil gospodu župniku. Kako pogumno in naravnost z mladostnim ognjem je pretekel dvorišče, odprl leseno, zažvižgal Ciganu in se pognal na vrt. V tem trenutku bi se pa kaplan od strahu skoraj zgrudil. Videl je, kako je gospod župnik prislonek puško k licu in naravnost s strašnim glasom zavpil: stoji! Holoubek se je obrnil vstran, si zakril oči, da tega ne bi videl in čakal, da zagrmí strel.

„Gospod župnik, za Boga prosim —“ zazveni skozi mrak tresoč se glas.

„Francek, Francek! Vrača se iz Bučin!“ je skoraj obupno zakričal Holoubek, samo da bi gospoda župnika ob pravem času odvrgel, da bi mu zadržal prst, da ne bi pritisnil petelina vedno nabite dvocevke. Cigan je javkal od veselja, otiral se je Francu ob noge in mu skakal skoraj na prsi. Odvezani belec je s kopiti zavitim v cunje, zvedavo molil glavo na vrt, na pragu pri župnišču je vila Katica roke, za njo pa je z zobmi šklepetala preplašena služkinja Nanica.

In zdaj — ponoči — takoj na mestu, se je začelo zasliševanje, sodba in se izrekla obsodba. Razdraženi gospod župnik je brez zagovora takoj spodil Franceka, ozmerjal gospodinjo in služkinjo, zakaj niso pustili Cigana na hodniku. S slavo, častjo in hvaležnostjo pa je obsul Holoubka, ki je postal junak. Do jutra v župnišču nikdo ni očesa ni zatisnil, niti se vlegel. (Dalje prihodnjik)

Pri nas na Koroškem

CELOVEC

Nedeljska služba božja je vsako nedeljo in praznik ob 1/9. uri v slovenski cerkvi v Priesterhausgasse. — Popoldne ob štirih je blagoslov.

Opozorilo pevcem

Vse celovške pevce opozarjamo, da so pevske vaje vsak torek zvečer ob 20. uri v Mohorjevi hiši na Viktringer Ringu št. 26, v sobi št. 4.

Dobre URE ZA BIRMO
že od 98.- naprej pri urarju
F. KARNER
CELOVEC - BURGGASSE 8

KAMEN

Ko se že tako dolgo nismo oglasili, vam imamo res marsikaj povedati. Sredi posta smo imeli v naši fari misijon. Pridno smo hodili poslušati pridige; saj smo bili zelo oskrbljeni z njimi: kdor zaradi dela v Celovcu ni mogel v cerkev, je vsak večer lahko poslušal pridigo celo na žel. postaji v čakalnici. Manj pridni smo bili glede sv. spovedi in obhajila, to sta nam celo gospoda misijonarja povedala; in sta — zelo verjetno — imela prav, saj nekaj čez 200 spovedi in okoli 380 obhajil res ni veliko za faro v času misijona.

O mostovih smo vam že poročali, pravzaprav samo o enem. Zdaj vam poročamo že o dveh. Prvi — za cestni promet — že stoji, mogli bi po njem že čez, le da bi morali najprej na most po lestvi splezati: most je namreč še osamljen, treba bo zgraditi še dovoz z obeh strani.

V tem času so se pričela dela tudi za železniški most. In kako gre tu vse od rok! Ker bo baje za en meter nižji kot prejšnji, zato s posebnim strojem nasip nižajo; s odvisnim materialom podaljšujejo nasip do reke. Posebna skupina delavcev pa razstreljuje stare opornike. Če bodo z deli tako hiteli, kot so zastavili, se bomo kmalu čez novi most vozili.

V zadnjem dopisu smo vam povedali, da smo imeli lani samo en pogreb v naši fari. Šele zdaj po enem letu in enem mesecu smo imeli zopet pogreb: umrl je Johan Herzog, upokojeni železničar. Že pred božičem je resno obolel, da je moral v Celovec v bolnico. Čez dober mesec se mu je toliko zboljšalo, da se je

Novost!
„SPEZI-COLA“ osvežilna pijača
tovarne

Amlachee

Celovec-Klagenfurt,
Pischeldorferstrasse 16

vrnil domov. Muhasto vreme letošnje vrgredi pa mu je prineslo pljučnico, kateri je podlegel. Naj mu sveti večna luč.

Vso zimo smo bili pri nas še dosti zdravi. Od Velike noči naprej pa španska razsaja: kar od hiše do hiše gre, nikomur ne prizanaša. A trdno upamo, da jo bo vedno toplejše sonce popolnoma pregnalo, da nas ne bo več nadlegovala. Saj pa tudi ni časa, da bi zdaj poleževali, vse delo na polju kliče. In ne samo na polju, tudi pri elektriki! Saj skoro ne moremo verjeti, a je res: drogovi za napeljavo že stojijo, in v teh dneh se še lotijo transformatorja in tako — če Bog da in sreča junaška — nam še letos po hišah zasveti tako zaželen električna luč. Kakšni so že in še bodo stroški, rajši ne govorimo, drugače bi se lahko zgodilo, da se še premislimo in v zadnjem trenutku priključitev odklonimo.

BRDO PRI ŠMOHORJU

Prej se v farnem življenju zgodi, da se sosed skupno okorajžita stopiti v zakonski stan kakor potovati v večnost. In vendar, 1. aprila je potrla zgodaj jutraj vso faro globoka žalost, da sta skoraj ob

isti uri ponoči umrla 2 mlada človeka, sosed Tomaž Arbeiter, p. d. Toni, star 39 let, ki zapuša 4 otroke, in Viktor Kriber, sin brškega organista, star 20 let, p. d. Mecgarjev.

Ob ogromni udeležbi vernikov sta nastopila dne 3. IV. zadnje zemeljsko pot v hišo božjo in na pokopališče. Pretreslo je vse, zlasti še mladino, in zarosilo se je sleherno oko, ko so bile spregovorjene poslovilne besede in so zadnjič zadonele žalostinke pevcev in muzikantov. V Tomažu je zgubila fara pridnega in tihega družinskega očeta, v Viktorju pa resnega in vendar šaljivega idealnega fanta, ki je imel veliko smisla za cerkveno petje in godbo na vasi. Žalujemo družinam, posebno pa še potrtim staršem, ki so zgubili upanje svojega življenja, prisrčno sožalje.

Tudi vesela poročila beležimo: V Veliki vasi je na mali brški žegen Trampušev Tevžej po daljšem samskem življenju peljal pred oltar Grežovo Rozo, rimsko romarico, pridno krščansko dekle, ki bo v gostilno vsejala dobrega krščanskega duha. V Melah pa je Petrovcev Jok pokazal pred oltarjem svojo mlado gospodinjjo, ki jo je že pred nekaj časa ujel v borlski fari. Obema paroma obilo sreče in božjega blagoslova na novih lepih domovih. Vmes pa se še ženi naš gospod grof. Na binkoštni ponedeljek pa bo spet večja ojet s starimi lepimi šegami pod lipo, ko bo Znidarčev Tinja za vedno na svojo zeleno stran pritegnil cerkveno pevko Cankelnovo Mojco. Ob enem pa bo tudi še velik „rumel“ na Brdu, imeli bomo ta dan srečolov za našo planinsko kapelico. Kdor hoče poskusiti svojo srečo pri nas, naj le pride — korajža velja.

Za PRVO SV. OBHAJLO bogato
okrašene sveče že po S 5.90 pri
Winding
Beljak-Villach, Weißbriachgasse 3
in Kloster St. Nikolai

ZITARA VAS

Dne 8. maja smo na Reberci praznovali poroko g. Rudolfa Stuler iz Zitare vasi in Micke Lesnik, doma iz Reberce. V malem, a tem prisrčnem krogu smo slovesnost lepo opravili in ker je malo deževalo smo se zmočili na zunaj pa tudi na znotraj nismo ostali suhi.

Starejšine so bili posebno dobro razpoloženi in so skrbeli za dobro voljo in smio se radi tega res prav dobro počutili. Starešina sta bila Joh. Lomšek in Kune-tov oče.

Mlademu paru želimo veliko sreče in zadovoljstva in naj bi bila mlada družina vsem v spodbudo, staršem pa naj nudi lep življenjski večer.

RADNA VAS

V zadnjem času je v naši vasi umrl Anton Lamprecht. Bolehal je že dalj časa in tako se je sedaj za vselej poslovil od nas. Vsem njegovim sorodnikom izrekamo iskreno sožalje.

Naš potok, ki teče skozi vas, je v zadnjem času radi ogromnega deževja in taljenja snega, zelo narastel. Tako imamo vode sedaj kar dovolj in lahko upamo, da je letošnji jesen oziroma zimo ne bo primanjalo, kakor je to bilo lani.

Mežnarjeva mati pri Naši Gospej je pa morala v bolnico. Upajmo, da bo skoro okrevala, kar ji prav iz srca želimo. Torej na skorajšnje svidenje!

GALICIJA

Bela smrt je zopet enkrat kosila v naši fari. Umrla je Svetnikova Nana, ki je s svojimi 92 leti bila najstarejša oseba v fari. Takoj za tem je šla smrt kosit v Obrije in je pobrala Drobežvega očeta, starega 86 let. Dolga leta je bil župan v Galiciji. Bil je ugleden in dober gospodar, kakor tudi se je odlikoval po svoji poštenosti kot župan.

Kot zadnji pa je pretekli teden umrl. Smrekarjev oče v Encelni vasi. Šele lani sta z ženo obhajala zlato poroko prav po stari domači šegi, z domačo lepo pesmijo

in zabavo. Zato je marsikatero bolelo, da oče pri pogrebu ni bil deležen niti enega slovenskega očenaša. Posebno nam, le še maloštevilnim njegovim prijateljem, — saj večina je že pomrla — se pač domača molitev in beseda bolj prilagata. Zato sem šel od groba nazaj v cerkev; tam sem bil čisto sam in pomolil sem res iz srca za rajnega. Slišal sem od zunaj le melodijo pesmi, ki je tako lepa in naša stara, slovenska — a besede so bile tokrat od pevcev pete nemško. V duhu mi je vstajalo mehko in toplo naše staro slovensko besedilo, da življenje mine! A nikakor ne „wie der Seifenblasenschaum“! Kako grdo je prevajalec to prestavil!

Ko sem tako molil in premišljeval, sem sklenil: „Star sem, napravil bom testament: „Nič sicer nimam, reven sem, a domač pogreb z molitvijo in pesmijo po domači šegi si pridržim; vse drugo pa imejte in si razdelite, kakor hočete!“ „Tako bo Bog dopadalo“, sem si dejal, „in varoval bo še tudi naprej vse, ki ga bodo čistili iz poštenega srca po domače.“

KORPIČE

Sneg se tali, plaz, ki je v našem grabnu in obilno deževje, je povzročilo, da je hudournik Bistrica narastel v strašen tok. Kamni, ja, cele skale se valijo v dolino in bati se je najhujšega. Gasilci in pridni Brezničani stojijo noč in dan na straži, da hitro zadelajo nasip, če je kje sila. Majhen slap, ki je bil na ločilskem mostu, je ves izginil. Pokrile so ga skale in kamenje tako, da je celo državna cesta v nevarnosti. Ubogi ljudje se morajo boriti s takimi stvarmi, ko imajo drugega potrebnega dela čez glavo. Čez dan orjejo in sejejo, dela je toliko, da ne vedo, kje bi začeli. Ponoči pa, namesto, da bi se odpočili morajo čuti, da so v slučaju povodnji takoj pripravljeni.

Dolgo seveda ne bodo mogli zdržati, upajmo, da bo deževje skoraj prenehalo in da bo plaz tudi skoraj izginil, da se bodo ljudje lahko posvetili samo poljskemu delu in s tem našo zakasnelost, oziroma zakasnelost zime, izenačili s časom.

Upajmo tudi, da bodo sedaj merodajni krogi uvideli, da je regulacija Bistrice nekaj zelo nujnega in da bomo v kratkem času videli delavce, ki bodo nevarnost poplave za vselej odstranili.

ŽELINJE

Dolgo se že nismo več oglasili v „Našem tedniku“ in morda bo kdo mislil, da še spimo zimsko spanje. Bo pa menda le

BIRMANSKA DARILA v največji
izbiri po vseh cenah pri

Winding

Beljak-Villach, Weißbriachgasse 3
in Kloster St. Nikolai

obratno, preveč dela imamo! Zato pa tako težko najdemo čas za pisanje. Naš stalni dopisnik ima pa še posebno veliko dela, ker ima ves svoj „grunt“ v strmini. Morebiti si pa tudi misli, da naj drugi tudi še kaj pišejo, kar ima seveda čisto prav.

Zelo radi prebiramo „Naš tednik“ in smo že kar nestrpni, če ga nam pismo- noša prinese namesto v četrtek, šele v petek. Zakaj tudi ne bi bili? Nas prav tako zanimajo novice, domače in tuje, kakor vsakega drugega bralca. Znano nam je pa, da tudi mi smemo in celo moramo, od časa do časa kaj novega povedati. Torej kar začnimo.

Po komaj petmesečnem pastirovanju so nas nenadoma zapustili č. g. Tabatzky. Prišli so k nam na bolniški dopust, ki poteče šele novembra tega leta in bi morali ostati do tega časa pri nas. Ker jim pa niso ugajale narodno-politične razmere našega kraja in ker se jim je zdravje že toliko zboljšalo, so prevzeli faro St. Lipš pri Rajneku, kamor so se preselili. Morebiti bi bilo za gospoda bolje, če se ne bi pustili toliko hujskati od narodnih nestrpnosti, ki bi radi izrabljali cerkev in božjo službo v politične namene, ki se pa sicer prav malo brigajo za versko življenje v fari.

Imamo pa poročati tudi bolj vesele novice. Odkar so v Trušnjah pri Birtu sezidali novo dvorano, imamo večkrat priložnost gledati kinopredstave, ki jih predvajajo č. g. Majrič iz Grabštajna. Hvaležni smo č. gospodu, ker nam predvajajo res samo lepe in koristne filme. Samo to se nam ne zdi umestno, da se filmi predvajajo večkrat ob sobotah zvečer. V nedeljo, ko bi se morala začeti maša, pa ni ljudi v cerkvi. Želinčani

namreč kljub pridnosti in marljivosti med tednom, v nedeljo zjutraj radi malo „potegnemo“, kakor se pravi po domače. Jasno je, da se to zgodi v tem večji meri, čim dalje zvečer ne gremo spat.

Pri nas se pa tudi ženimo. Tako sta se poročila v naši lepi cerkvi minulo nede-

Mnogo bolje vidite

z očali, ki jih dobite pri optiku

Walter Gaggl

Beljak - Villach, Hauptplatz 11

ljo Sandar Andrej in Karpf Micka. Po poroki pa smo obhajali veselo ojet in sicer pri Birtu v Trušnjah. Novemu paru želimo obilo sreče in božjega blagoslova na skupni življenjski poti.

Nekateri, za petje najbolj navdušeni, pa so pustili poroko in ojet ter šli raje poslušati naše „Slavčke v St. Rupert. Vrnili so se z še večjim navdušenjem za našo lepo slovensko pesem, katero nekateri odpadniki na vsak način hočejo odstraniti iz cerkve in javnosti.

SELE

Prvi maj je bil za Senčnikovo družino tužen dan. Iz domače hiše so pogrebci odnesli 15 letno hčerko Metijo na pokopališče k zadnjemu počitku. Nepričakovano hitro se je blago dekle poslovilo od tega sveta. Od žulja na nogi se ji je zastupila kri in nato je nastopilo še vnetje možganske mreže. Belooblečena dekleta so prinesla pokojno tovarišico v cerkev, venci in šopki so krasili belo rakev. Pogrebne obrede je opravil domači g. župnik ob asistenci šmarjanskega g. provizorja Kariclja in šmihelskega kaplana Jančarja. Prizadeti Senčnikovi družini naše iskreno sožalje.

Nakup in prodaja
harmonik in pihalnih glasbil
(trobil) na obroke
Willi Gaggl
Beljak-Villach, Bahnhofstr. 7
WILLI GAGGL VILLACH

DOBRLA VES

Pri nas je — lahko rečemo — glavno mesto Podjune, toda le redko se kdo spomni, da napiše zanimivosti o našem okolišu.

Spomladi, ko se vsa narava odeva z lepo pomladansko obleko, se še prav posebno odlikujejo s svojo prikupnostjo naše lepe cerkve in cerkvice. Mnogo jih je bilo v zadnjih letih že obnovljenih, druge pa bodo gotovo še prišle na vrsto.

Pri pospeševanju tujskega prometa je važna za privlačnost tujcev gotovo v prvi vrsti lepota narave, važna pa je tudi ureditev vasi in naselij. Kar pa je za tujece ureditev letovišč, to pa je za nas domačine ureditev naših svetišč, kjer se shajamo k nedeljski službi božji. Ko so v zadnjih letih že lepo uredili notranjost številnih svetišč v našem okolišu, nekako pogrešamo v sedanjem spomladnem razkošju narave tudi olupšave naše podjunske, to je dobrolske stolnice. Upamo, da bomo kmalu mogli poročati, da so tudi pri nas začeli misliti na obnovo naše cerkve.

Za BIRMO nudim zapestne in druge
ure v največji izbiri

FESSL URAR IN JUVELIR
Celovec-Klagenfurt, Alter Platz 18

KORTE

Na praznik Najdenja sv. Križa (3. maj), ko je pri nas cerkveno prošenje, je mirno v Gospodu zaspal bivši dolgoletni ključar naše koroške cerkve, Ožbalt Smrt-nik.

Rojen je bil pokojni 3. avgusta 1871 pri Smrtniku v Kortah, kjer je leta 1896 prevzel posestvo po očetu. Do leta 1939 je vzorno gospodaril na tem posestvu, ki ga je nato izročil sinu Francetu, sedanjemu gospodarju.

Sam pa se je umaknil v Roblekovu planino, kjer je ostal kot oskrbnik vso dobo vojne in do leta 1947. Tega leta se je preselil k Bistričniku na Obirsko. Tudi na tem posestvu, ki ga je pokojni kupil za svoj prevžitek že leta 1928, je moral še pridno delati. Predelati je dal hišo, hleve in gospodarsko poslopje, nakar je v miru preživel večerne ure življenja.
(Nadaljevanje na 6. strani)

Pri nas na Koroškem

(Nadaljevanje s 5. strani.)

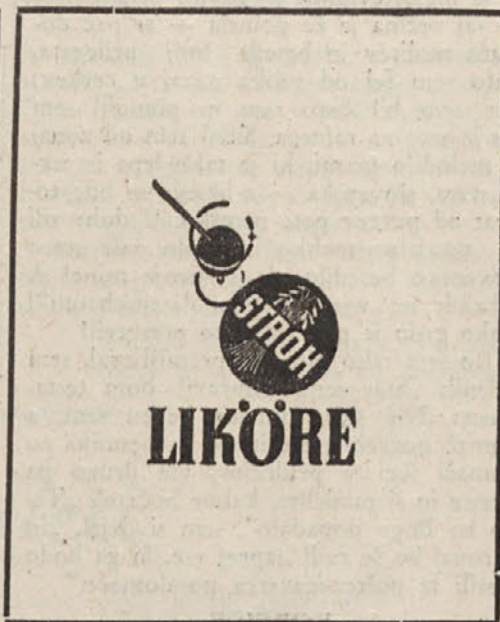
Ožbalt Smrtnik se je poročil leta 1897 s še živečo Terezijo Hribar, Točajevo iz Kort. V srečnem zakonu se je rodilo 9 otrok: 3 fantje in 6 deklet. Od teh živijo še štirje: France, gospodar pri Smrtniku; Milka, pri Plesnikarju v Kortah; Ivanka, vdova po šol. upr. Smola; Alenka pri Kebru v Lepeni.

Pokojni je bil globoko veren mož in je to kazal tudi v javnosti. Ko zadnje čase ni mogel več v cerkev, je vedno molil rožnivenec. Izredno zaupno je častil Mater božjo. — Odlikoval se je po narodni zavednosti in je tako vzgojil tudi vso svojo družino. Posebno je ljubil narodno pesem in še na smrtni postelji je prosil vnukinje, naj mu zapojejo lepo slovensko pesem, katero je poslušal s solzami v očeh. Vsi so ga poznali kot izredno dobrotljivega moža, svojemu bližnjemu je pomagal, če je le malo mogel.

Otroške srajce in perilo!
Obleke in blagovi za birmo!

LUDWIG MAURER
Celovec—Klagenfurt,
Alter Platz 35

Pokopan je želel biti v Kortah v grobu svojega rajnega očeta, ki je umrl pred 51 leti. Želja se mu je izpolnila, v soboto dne 5. maja, smo pokojnega Smrtnikovega očeta položili k večnemu počitku ob veliki množici sorodnikov, prijateljev in znancev na koroškem pokopališču. Pogrebne obrede je opravil preč. g. župnik z Obiskega, ki je imel daljši govor v cerkvi, nato pa se poslovil od pokojnega še ob grobu. V imenu in na prošnjo pokojnega se je vsem zahvalil za spremstvo na

zadnji poti in za vse že opravljene in bodoče molitve za rajnega.

Moški zbor iz Sel je ubrano prepeval med sv. mašo zadušnico, ob grobu pa je zapel žalostinko „Vigred se povrne“. — Pokojnemu naj Bog podeli večni mir. Žalujemo sorodnikom naše globoko sožalje!

BOTRI — BOTRICE!

Za birmo imamo polno dobro!

KONITOREI „Liebhart“

Celovec—Klagenfurt
St. Veiterstraße 7

Torte — bonboni — sladoled — zajtrk
— kosilo itd.

GRADEC

Vse, ki imajo svoje in znanec v Gradcu, naprošamo, da jih opozorijo na slovensko službo božjo, ki je vsako nedeljo in praznik ob 9. uri v cerkvi sv. Antona v Paulustorgasse. — Slovenski dušni pastir je č. g. Janez Hafner, ki stanuje v Carnerigasse 34.

ZAGOTOVITE SI PRAVOČASNO

Poljedelske stroje

ZA KOSNJO:

kosilnice senene grablje
vlače kombinirane grablje
stroje za obračanje pihalnik za seno
sena

ZA ZETEV:

mlatilnice drobilnik
čistilnice Diesel motorie
domače mline rezalnice

NADALJE DOBAVIMO:

izruvače za krompir mlečne centrifuge
nože za zelje sadne stiskalnice
plotove za pašnike črpalke za gnojnico

Vse reparature in nadomestilne dele za kmetijske stroje dobite pri

Valentin Paternioner

CELOVEC / KLAGENFURT

Völkermarktner Ring 7, tel. 20-72

NOV STROJ ZA GLUHE SLEPCE

V Angliji so izumili nov stroj za gluhe slepce, s pomočjo katerega bodo lahko občevali gluhi slepci z drugimi ljudmi. Na enem koncu deluje novi stroj kot pisalni stroj, na drugem koncu pa ima slepec v pisavi za slepce prepis tega, kar so napisali na pisalni stroj.

Opozorila naročnikom!

Zaradi zvišanja cen rotacijskemu papirju, barvam, kovinam in drugim tiskarskim potrebščinam ter radi zvišanja delavskih plač je bilo vse avstrijsko časopisje prisiljeno, da zviša naročnino s prvim majem in sicer do 50% sedanje naročnine.

Tudi uprava našega lista je zaradi gornjih razlogov prisiljena, da zviša naročnino „Našemu tedniku“. To zvišanje naročnine stopi pri drobni prodaji v veljavo z desetim majem t. l. in bo cena posamezni številki od 19. številke naprej 70 GROŠEV. Kdor plača naročnino do konca junija tekočega leta za celo leto, plača samo po dva šilinga na mesec.

Od prvega julija naprej pa je naročnina za „Naš tednik“ mesečno tri šilinge.

Za inozemstvo je naročnina s poštno vred določena od 1. maja t. l. na tri USA dolarje letno za vse one, ki naročnine še niso plačali. Za one inozemske naročnike, ki so letos plačali že naročnino do konca leta, se cena ne spremeni.

Vse naročnike opozarjamo, da plačajo naročnino po položnici, katero bomo priložili binkoštni številki.

SVEČE

Iskreno vabljeni matere iz Sveč in okolice k proslavi materinskega dne v nedeljo 13. maja (binkoštna nedelja) ob 3. uri popoldne pri Adamu.

KOPALNE OBLEKE

v največji izbiri

Grüner

Celovec — Klagenfurt, Burggasse

Ferlachier Kunstmühle

BOROVELJSKI UMETNI MLIN

Borovlje-Ferlach, priporoča svoje mlevske izdelke

Ni bilo vojské, ni bilo kugé,

L. P.

ljudje božji, kam ste šli?

(4. nadaljevanje)

Možje so zvesto poslušali razgledanega moža. Kjer pa je odpovedal spomin, tam je pomagala domišljija. Le stari Ferdej se je držal mirno in kadil svojo pipo. Kadar pa je „zotlar“ pričel opisovati svoja srečanja s Turki na Hrvaškem, tedaj je oživel tudi stari Ferdej in ga obsopal z raznimi vprašanji. Saj vendar Turke ni navaden človek in je radi tega potrebno, da si človek napravi o njem pravo sliko. Te Ferdejevi želji pa je „zotlar“ prav rad ustregel. Slikal je Turke kot velike, čvrste, močne in suhe ljudi v dolgih, širokih hlačah, ki ob širokem pasu nosijo pištolo in dva kratka meča. Na glavi nosijo rdeče čepice, ki so okrog in okrog ovite s svilenim ruto. Ženske pa imajo zastrte obraze. Toda Ferdej je hotel vedeti še več. So li med seboj enako divji in kruti kakor na svojih vojnih pohodih, je vprašal? Ko je na dolgo in široko dopovedoval in razkladal, pa je pristavil: „Ah, kaj Turki, saj so vendar še ljudje, čeprav nekoliko drugačni, kakor mi.“

„To pa, kar sem doživel na Laškem, — je pripovedoval „zotlar“ — „pa je povsem nekaj drugega. Stal sem na straži pred trdnjavsko kletjo v Mantovi, kjer

je bilo shranjenega več sto stotov smodnika. Tema je bila, niti štiri korake nisi videl naprej. Na jugu so se bili zbrali črni oblaki, grmelo in bliskalo je kakor v peklu. Na cerkvenem stolpu je ura ravno odbila dvanajst. V tej strašni temi se mi začne približevati moška postava. Hitro zakričim: „Stoj!“ Hipoma snamem puško in jo namerim. V tem trenutku pa se tajinstvena postava ustavi. Ravno ko sem hotel vprašati, kdo je in kaj hoče, pa se je mož oglašil s pri-tajenim glasom šepetajoč: „Človek, bodi pameten, tu imaš zlat cekin in pusti me v tvojo klet.“ Pri tem pa mi je že molil zlat cekin pod nos. Jaz pa sem mu odgovoril, da bi bil sicer potreben cekina, da pa sem cesarju prisegel zvestobo in vsaka nezvestoba bi bila pregrešna. Mož pa se je nasmehnil ter pripomnil: „Vaš cesar in vaš Bog! Tale zlatnik je pravi bog! Ker pa si ubog, ti dam kar tri cekine!“ Jaz pa sem ostal trden, saj tudi za tri cekine ne bi hotel dati svoje glave, katero bi mi bili gotovo vzeli. Ponovil je ponudbo, tokrat je bilo že kar deset cekinov. Tedaj pa je mene zgrabila prava jeza. Nastavim bajonet in ga zadel rem pušasti v trebuh. Začudil pa sem se,

da je šel bajonet brez vseh težav skozi njega, da ni bilo curka krvi. Kakor hitro sem zapazil to, sem odvrnil puško in zgrabil pošast z rokami in jo treščil s tako silo v tla, da je bridko zajejala. V tem hipu pa je blisk razsvetlil temo in razločno sem videl, da je imela pošast konjske noge in podkve na njih. Tedaj so se mi odprle oči in na mah sem vedel, da nimam opravka s Pijmóntezcem, temveč z „bognasvari“. Z neba pa se je vtilo, kakor iz škafa.

V sobi je nastala grobna tišina, vsi kolovrati so obstali, oči vseh so bile uprte v „zotlarja“. Andrej je držal obe roki na mizi, kakor jih ne bi čutil, Ferdej je zrl pred se, kakor bi ga zapustila pamet. Pecovo mamó je po vsem životu obšla mrzlica in polglasno je vzdihnila: „Moj Bog!“ Ženska mladež pa se je vidno tresla. „Zotlar“ pa je vrgl pogled po sobi, da bi videl, kako globok vtis je napravilo njegovo pripovedovanje. Bil je v vsej družbi velik junak. Čez nekaj časa se oglasi šele Pecov oče, češ Bog da zvestim in poštenim moč in oblast nad hudimi duhovi. Ti se plazijo po svetu v raznih podobah samo, da bi škodovali dobrim ljudem in jih spravili v nesrečo. Zato pa hodi vsak, ki hoče postati duhovnik, v črno šolo, kjer se o vsem tem uči, kar mi navadni zemljani ne smemo vedeti. Pa saj danes ni več tako hudo. Nekdaj je imel hudi duh večjo moč in oblast nad

ljudmi kakor dandanes. Neki papež ga je menda zarotil in mu vzel moč, da bi se očitno kazal na tem svetu. Zato pa danes ljudje tako malo verujejo. Ferdej mu je pritrdil, češ nekaj mora le biti. Stari so nam pripovedovali o coprnih, kako so delale točo in nevihte. Danes pa je takih coprnih prav malo in še te nimajo take moči in oblasti. Če je hudi duh zgubil svojo moč, so jo zgubili tudi njegovi hlapci.

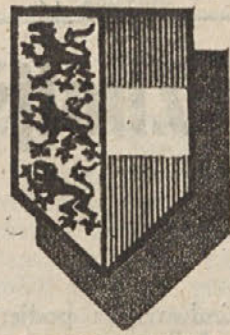
Cela soba je zopet oživila. Možje so znova nabasali in vžgali pipe ter omočili suha grla. Tudi Andrej, ki se je ves čas držal kakor spokojen grešnik, se je oglašil: „Za božjo voljo, kaj pa je vrag hotel v vaši kleti?“ „Zotlar“, ki je sedaj bil molčal, kakor se spodobi takemu junaku, pravi: „Hm, ti norec! Začgati je hotel smodnik in cela trdnjava z več sto mož bi zletela v zrak.“ Vsi so vzklikli: „In vse to bi imel ti na svoji vesti! In kaj si dobil za svoje junaštvo?“ „Nič, nehvaležnost, to je plačilo tega sveta. Mi ubogi ljudje imamo samo dolžnosti delati za grofa in pa služiti cesarju in če treba dati življenje zanj. A nobenih pravic ni, nihče te ne posluša in ti ne verjame. Tako se je godilo tudi meni, čeprav je bila gola resnica.“ Tedaj pa se oglasi Pecova mama: „Če te ni nagradil zemeljski cesar, te bo nagradil nebeški cesar.“ — Ura pa je udarila enajst.

(Dalje prihodnjič)

ERP

POSPEŠUJE KOROŠKO GOSPODARSTVO

Avstrijsko gospodarstvo v okviru svetovnega gospodarstva

Kdo se ne spominja let med prvo in drugo svetovno vojno, ko so se države v Evropi obdale s carinskimi zidovi in je poskušala vsaka država sama proizvajati vse, kar rabi. Takrat je veljalo načelo o svobodni trgovini kot največjo zlo narodnega gospodarstva; avtarkija, t. j. samopreskrba, pa je bila takrat odredila in vse ozdravljajoče sredstvo narodnega in državnega gospodarstva.

Danes je stremeljenje Zapadne Evrope ravno nasprotno. Države, ki so članice evropskega obnovitvenega načrta, zahtevajo gospodarsko sodelovanje in težijo k gospodarski skupnosti. Državne meje naj ne bi bile več zapreka v medsebojni izmenjavi gospodarskih dobrin.

Prvi odločilni ukrepi in koraki na tej poti k gospodarski skupnosti sta Evropska plačilna zveza in Schumanov načrt o združitvi zapadnoevropske montanske industrije.

Nadaljni nujni ukrepi k doseganju gospodarske skupnosti držav Zapadne Evrope pa bodo:

1. Povečanje proizvodnje vseh vrst blaga in s tem povečanje storilnosti.

2. Uporaba vseh sredstev moderne tehnologije, ki omogoča čim cenejšo množično proizvodnjo blaga.

3. Skrb za organizacijo in zagotovitev trga, torej širokega kroga potrošnikov, za odzvem zvišane proizvodnje blaga.

Sprejati navedenim ukrepom se je poskušala v svojem gospodarstvu vključiti in prilagoditi tudi Avstrija kot del Zapadne Evrope. Istočasno pa je morala tudi avstrijsko gospodarstvo, ki se polagoma vključuje v svetovno gospodarstvo, vpoštevati vse spremembe svetovnega gospodarskega položaja. Te spremembe narokuje predvsem nujnost oboroževanja za zagotovitev varnosti in pa v zvezi s tem pomanjkanje surovin.

Pri izgradnji in obnovi svoje industrije, ki jo omogoča predvsem evropski obnovitveni načrt, se poskuša avstrijsko gospodarstvo čim bolj prilagoditi spremenjenim cenam, predvsem cenam surovin, na svetovnem trgu. Zato pa poskuša pobiti z izgradnjo temeljne industrije in industrije surovin, pri tem pa vpoštevati možnost čim večje in trajne zaposlitve delavstva.

Seveda je pa pri vsem tem še vedno glavna naloga avstrijskega gospodarstva izravnanje plačilne bilance s povečanjem izvoza in z istočasnim zmanjšanjem uvoza.

V zvezi s temi glavnimi nalogami avstrijskega gospodarstva je bil s tretjim letom ERP-obnovitvenega načrta zaključen prvi del investicijskega načrta najvažnejših avstrijskih izvoznih in temeljnih industrijskih podjetij.

Drugi del načrta je doseči čim večjo delovno zmogljivost ter s povečanim izvozom doseči večjo proizvodnjo, kar naj zopet omogoči zaposlitev večjega števila delavstva.

Pri doseganju tega cilja je najbolj napredovala tekstilna industrija, kjer je v dveh letih naraslo število delavcev od približno 50.000 na preko 72.000. To število delavcev pa se bo do leta 1952, ko bo zaključen tudi drugi del načrta, še znatno povečalo.

Nadalje je zaznamovati izreden napre-

dek tudi pri proizvodnji premoga, kjer bo z nadaljnjo izpopolnitvijo ter modernizacijo že obstoječih ter z obnovo opuščenih premogovnikov mogoče zaposliti nadaljnjih 1000 delavcev.

Večje povečanje zaposlitve delavcev bo še v lesno-predelovalni ter papirni industriji, v težki in lahki kovinski industriji.

Večja zaposlitev delavcev pa bi morala biti tudi v zvezi z večjo storilnostjo delavcev, kar bo šele omogočilo ne samo povečanje proizvodnje, ampak tudi manjše proizvodne stroške in s tem možnost lažjega in večjega izvoza blaga. Vse to pa bo vplivalo na zboljšanje plač delavcem in na zvišanje življenjske ravni delavcev.

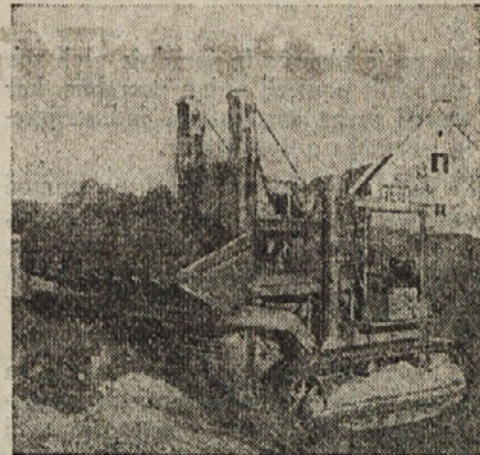
V zvezi z izpremenjenim svetovnim položajem bo prva naloga razširiti in do-

končati čimprej avstrijski načrt za proizvodnjo energije. Zato nameravajo poleg že obstoječih načrtov v prihodnjih dveh letih izpopolniti ta načrt še z izgradnjo štirih nadaljnjih vodnih elektrarn, ki bi dajale 190 milijonov kilowatnih ur. Razen tega pa bo zvišana v prihodnjih dveh letih tudi proizvodnja premoga za nadaljnjih 40% sedanje zmogljivosti.

Ker bo verjetno še dalje časa na svetovnem trgu veliko pomanjkanje kovin težke industrije (železo, jeklo), je v načrtu čim bolj povečati to industrijo. S proizvodnjo te industrije bo mogoče preskrbeti avstrijsko industrijo z nujno potrebnimi surovinami, ki jih Avstrija nima, kakor na pr. črni premog. Zato pa bodo čimprej izpopolnili in razširili proizvodnjo železa ter valjanega in surovega jekla za približno 30%.

Za približno 30% je v načrtu tudi povečanje proizvodnje celuloze in proizvodnje kemične industrije.

Vse te spremembe že obstoječega načrta za obnovo avstrijskega gospodarstva so bile potrebne z ozirom na izpremenjen svetovni položaj. Ne bodo pa te prilagoditve avstrijskega načrta novo nastalemu položaju vplivale na kako bistveno spremembo prejšnjega načrta za obnovo avstrijskega gospodarstva. Saj je bil tudi prvotni načrt izdelan v soglasju s smernicami mednarodnega gospodarskega načrta.

Cestno gradbeno podjetje STUAG je dobilo iz ERP-pomoči ogromne stroje za zemeljske izkope (Traxacavator) pri gradnji cest in novih stanovanjskih zgradb.

Pomen ECA-pomoči

1. Zmanjšanje uvoza živil - povečanje uvoza surovin

Ob začetku Marshalloye pomoči za obnovo evropskega gospodarstva je bilo avstrijsko gospodarstvo v izredno težkem položaju. Številna industrijska podjetja so bila porušena, stroji so bili pokvarjeni, zastareli ali pa odnešeni, surovin ni bilo skoraj nikakih v zalogi, njihova proizvodnja pa doma nemogoča. Obrt je bila brez potrebnih strojev in brez surovin. Kmetijstvo je bilo brez umetnih gnojil, brez sredstev za zatiranje raznih škodljivcev in proizvodnja kmetijstva je dosegla komaj 30% skupne potrebe avstrijskega prebivalstva.

V to skoraj brezupno stanje je krepko posegla Marshallova pomoč za obnovo Evrope.

Umevno so med prvotnimi dobavami prevladovali dobave življenjskih potrebščin. Sledile so dobave strojev in opreme za industrijska podjetja in za izgradnjo elektrarn. Danes že znatno prevladujejo dobave surovin.

2. Licence - odpomoč pomanjkanja surovin

Pred kratkim je podvzelo vodstvo za izvedbo evropskega obnovitvenega načrta novo akcijo, ki naj tudi pomaga premagati veliko pomanjkanje surovin. Istočas-

no pa naj bi ta akcija nekako obšla zvišanje cen raznim izdelkom vsled plačila carine in vsled prevoznih stroškov.

Med ameriškimi in evropskimi tvrdkami naj bi nastale posebne poslovne zveze z medsebojnim dovoljevanjem in sprejemanjem licenc.

S temi licencami dobijo evropske tvrdke možnost, da prodajo svoje izdelke takorekoč neposredno v Združenih državah, kjer pooblastijo ameriške tvrdke z izdajanjem licenc za proizvodnjo gotovega blaga.

S takimi licencami dobijo evropske firme možnost, da posredno svoje izdelke prodajajo v ZDA s tem, da proizvodnjo poverijo v okviru licenc ameriškim firmam. Na ta način se odpirajo evropskim firmam v Ameriki novi trgi, ki bi bili drugače zaprti po carinskih odredbah in predpisih o devizah.

Ravno tako pa izdajajo tudi ameriške tvrdke evropskim, na pr. avstrijskim licencem, da morejo izdelovati ameriške proizvode v Avstriji in sicer na svoj ali pa na račun ameriške tvrdke. Nadalje morejo dobiti evropske tvrdke licence za izrabo ameriških izdelkov za znižanje proizvodnih stroškov. Končno morejo ameriške tvrdke pooblastiti evropske laboratorije za izdelavo proizvodov po novih metodah.

Pri tem je naloga ECA-urada v tem, da s svojo organizacijo vzpostavi zvezo med ameriškimi in evropskimi tvrdkami,

ki jih tako poveže v skupno delovanje.

Navajamo nekaj primerov takih licenc:

1. Ameriška tvrdka želi ustanoviti v Evropi tovarno za pletenine po posebnih preizkušanih metodah.

2. Ameriška tvrdka želi oddati v izvedbo metodo, kako je mogoče riž skuhati v 10 minutah.

3. Ameriška tvrdka želi oddati proizvodnjo aparatov, ki ogrevajo vodo z zbiranjem sončnih žarkov.

4. Ameriška tvrdka želi oddati stroje za proizvodnjo lesenih vijakov.

5. Ameriška tvrdka želi oddati licenco za izdelovanje vrtnih traktorjev, električnih svedrov, kosilnic itd.

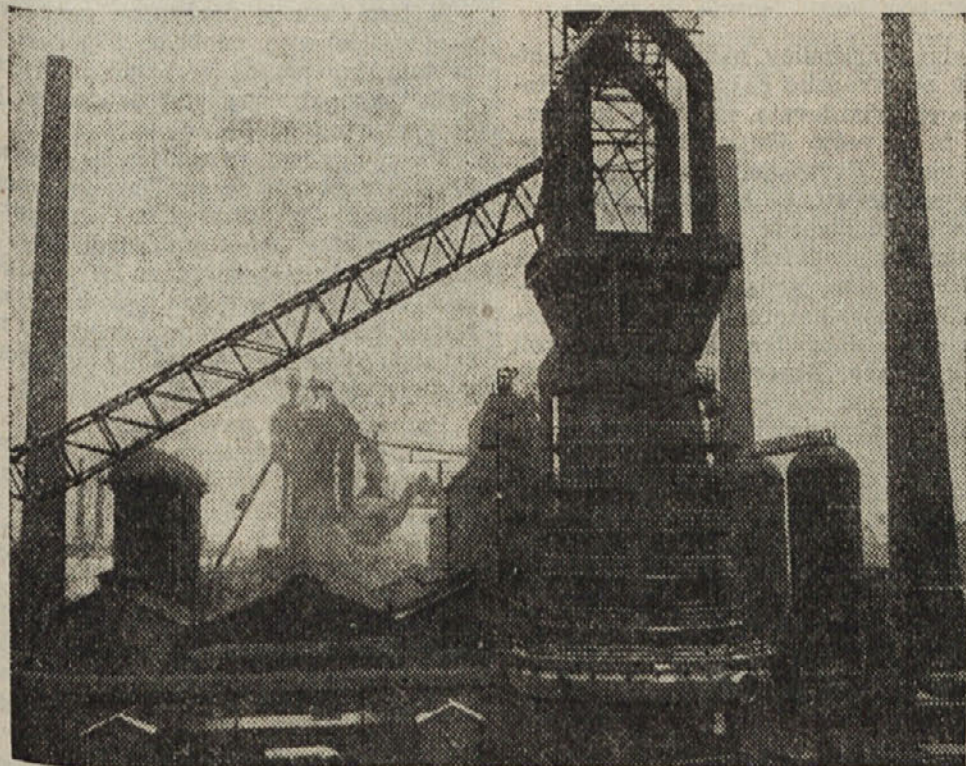
6. Ameriška tvrdka želi oddati licenco za betonske gradnje in za vzdrževanje ter obnovo takih zgradb po posebnem načinu sestave betona.

7. Ameriška družba želi oddati licenco za izdelavo nylon-nogavic in trikotaže.

8. Ameriška tvrdka želi oddati licenco za izdelovanje penicilina in streptomina.

9. Ameriška tvrdka želi evropsko licenco za izdelovanje električnih priprav in naprav.

10. Ameriška tvrdka želi licenčno pogodbo z evropsko tvrdko za izdelovanje farmacevtskih vitaminskih proizvodov.

S preureditvijo valjarne v jeklarnah Donawitz bo to podjetje moglo izkoristiti v večji meri zmogljivost plavčev, ki znaša 400.000 ton surovega železa letno. Preureditev valjarne so omogočili ERP-krediti

Zboljšanje proizvodnje avstrijske izvozne industrije

Prva industrijska podjetja, katerim je bila Marshallova pomoč v Avstriji najprej na razpolago, so bila takozvana temeljna ali osnovna industrijska podjetja. Ta tvorijo namreč temelj ali osnovo vse ostale industrije in obrti, so torej temelj vsega gospodarskega življenja. Ta industrija pridobiva, uporablja in predeluje naravne zaklade Avstrije in zaposluje približno 1/3 vsega avstrijskega delavstva. Med ta podjetja spadajo predvsem železarska in jeklarska industrija, premogovniki, kemične tovarne, rudokopi, neželzarske kovinske tovarne, elektrarne in naprave za pridobivanje in predelovanje nafte, petroleja ali surovega olja.

Skoraj vsa avstrijska temeljna industrija je podržavljena, so torej državna podjetja. Kako važna so ta podržavljena podjetja v avstrijskem gospodarstvu, moremo razvideti iz dejstva, da tvorijo proizvodni te industrije po vrednosti eno tretjino vsega avstrijskega izvoza. V teh industrijskih podjetjih je zaposlenih okrog 100.000 delavcev in nameščencev, ki dobivajo letno približno eno milijardo šilingov prejemkov.

Po končani vojni avstrijsko gospodarstvo samo ni bilo v stanju, da bi razbilo stroje nadomestilo, da bi porušene naprave in demontirane stroje zgradilo in da bi vse številne industrijske naprave obnovilo in racionaliziralo. Saj so manjkale takrat Avstriji celo najbolj potrebne surovine. Takrat tudi ni proizvajalo avstrijsko gospodarstvo ničesar, s čemer bi moglo v zamenjavo dobiti v inozemstvu potrebne stroje in surovine. Lastna denarna sredstva tudi niso zadostovala za zgradbo najvažnejših industrijskih naprav, zlasti za zgradbo vodnih in kaloričnih elektrarn, za ureditev premogovnikov ter za obnovo in zgradnjo železarske, jeklarske in ostale kovinske industrije.

Bila pa je obnova in izgradnja vseh teh industrijskih podjetij nujno potrebna, ker so temelj vsega avstrijskega industrijskega in obrtnega gospodarstva.

Tu je v največji sili prišel na pomoč Marshallov evropski obnovitveni načrt, ki je nudil potrebna denarna sredstva, nadalje pa je omogočil tudi neposredno dobavo strojev in surovin iz Amerike v Avstrijo.

Pri dodelitvi sredstev iz ERP-sklada za Avstrijo imajo prednost podjetja osnovne industrije, ki s tem omogočajo tudi obratovanje manjših podjetij, saj jim dobavijo potrebne surovine in energijo.

Ako avstrijski temeljni industriji ne bi prišel na pomoč Marshallov obnovitveni načrt, bi večina avstrijske industrije še danes ne bila mnogo na boljšem kakor pa je bila leta 1945 in brezposelnost, s tem pa tudi beda avstrijskega prebivalstva bi bila neizmerna.

Med najvažnejšimi industrijami omenjamo:

Alpine-montanska družba je dobila stroje v vrednosti okrog 9 milijonov dolarjev in iz posebnega sklada še 167 milijonov šilingov.

Združene jeklarne v Linzu so dobile ameriške stroje in valjarno jekla v vrednosti okrog 11 milijonov dolarjev ter okrog 200 milijonov šilingov za zgradnjo in obnovo porušeni industrijskih naprav.

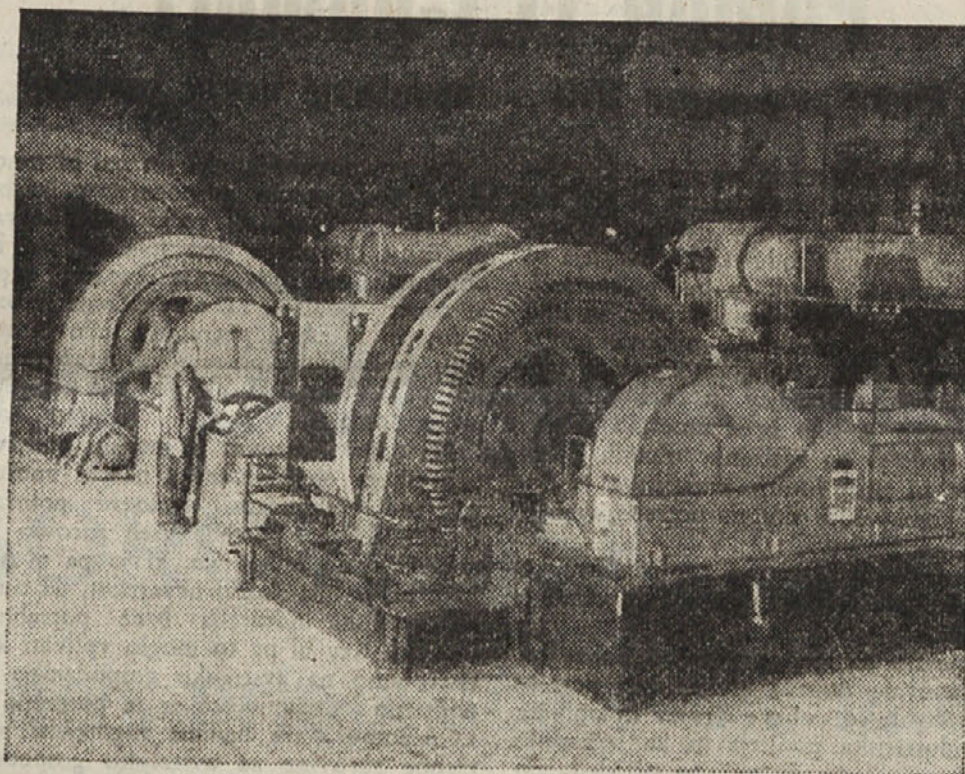
Elin-tvornice so dobile stroje in surovine za okrog 1.7 milij. dolarjev in šest mil. šilingov za obnovo tovarniških naprav.

Temelj avstrijske železarske in jeklarske industrije so rudokopi v Eisenerz-u, Radmer-u in Hüttenberg-u. Pridobivanje rude je bilo zelo racionalizirano s pomočjo strojev in električnih lokomotiv iz Amerike. Zato tudi proizvodnja železne rude stalno narašča in znaša letno že blizu 2 milijona ton. Vzporedno z večjo proizvodnjo rude so bili izboljšani tudi plavži in valjarne. Vse to je omogočilo stalno naraščanje proizvodnje železa in jekla, ki dosega danes mesečno že okrog 80.000 ton.

Avstrijski premogovniki so bili prva leta po vojni zaradi zastarelih in deloma uničenih naprav pasivni. Ko so bile ureditve obnovljene in modernizirane, so postala podjetja donosna. Kljub temu pa mora Avstrija, ki rabi letno malo manj kot 10 milijonov ton črnega premoga, skoraj 3/4 te količine uvoziti, ker Avstrija nima črnega premoga in zato tudi ne koks.

Za zadostno preskrbo električnega toka je bilo treba zgraditi nove vodne in kalorične elektrarne in to elektrarne na Turah (Tauernkraftwerke), na Anži (Ennskraftwerke), na Dravi (Draukraftwerke) in na Donavi (Donaukraftwerke). Za gradnjo teh elektrarn je prispeval Marshallov načrt okrog 600 milijonov šilingov. Ko bodo te elektrarne zgrajene, se bo povečala proizvodnja elektr. toka za 900 mil. kilw. ur, to je za skoraj 100% v primeri z letom 1937.

Med neželzarsko kovinsko industrijo je važna zlasti tovarna aluminija v Ranshofen-u. Nadalje pa tudi plajberška rudokopna družba (Bleiberger-Bergwerksunion) v Bleibergu in na Ziljici ter ob Vrbskem jezeru, ki je dobila za pridobivanje in predelavo svinčene rude in svinca iz Marshallovega sklada pomoč 26 mil. šilingov.

Jeklarnam Donawitz je ERP-pomoč dobavila iz Amerike poleg drugih strojev tudi horizontalni batni kompresor (Kolbenkompressor) za 700 konjskih sil. Novi stroji bodo omogočili povečanje proizvodnje jekla in železa že letos za 25 odstotkov.

Evropa naj posnema Ameriko

Vsi politiki in gospodarstveniki so prepričani, da je obnova evropskega gospodarstva možna trajno samo tako, da preneha razdeljenost in gospodarska razcepljenost Evrope zaradi neštevilnih državnih mej. Pri tej novi ureditvi svojega gospodarstva bi si mogla Evropa vzeti za vzgled Ameriko. To je še posebej važno pri ureditvi namakalnih, melioracijskih in elektrifikacijskih naprav.

V Združenih državah na pr. melioracijski urad, ki ima svoj sedež v Denveru, v zvezni državi Kolorado, nudi svojo pomoč 17 zveznim državam in naprave v dolini reke Tennessee koristijo sedmim zveznim državam. Velika elektrarna na reki Columbia pa obratuje skupno z elektrarno v Bonnevillu.

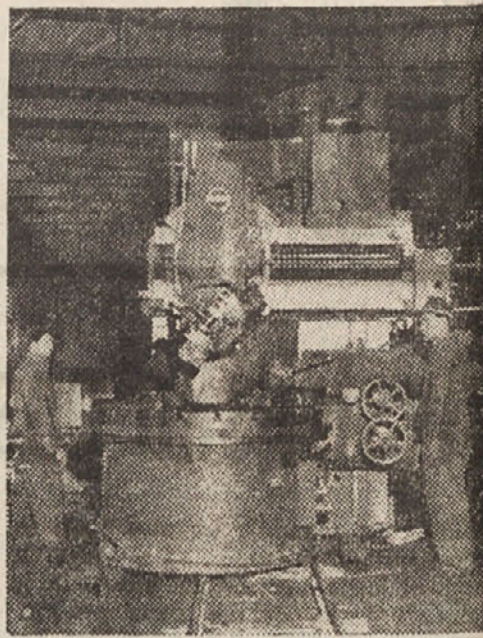
Vse te naprave so zgrajene bolj po zakonih, ki jih narekuje priroda, ne pa državne meje. Ta način sodelovanja bi se moral uveljaviti tudi v Evropi. Vodovje Alp bi morali izrabiti tako, da bi služilo hidroelektričnim centralam in koristilo tako Švici, Avstriji, Franciji kakor Italiji.

Tudi manjša podjetja za predelavo železa so dobila za preureditev svojih naprav znatne zneske iz Marshallove pomoči, kar je pripomoglo do znatno zvišane proizvodnje in do povečane izvoza.

Znatno je narasla tudi proizvodnja elektro-industrijskih podjetij, ki so za obnovo svojih delavnic dobile stroje in surovine iz Marshallove pomoči.

Kemična industrija je v Avstriji velikega pomena in je ena nazvažnejših temeljnih industrij. Velik obseg pa je mogla doseči ta industrija šele s pomočjo zneskov iz Marshallove pomoči, ki so presegli 60 milijonov šilingov. Od tega so dobile preko 53 mil. šilingov tvornice dušika (Stickstoffwerke) v Linzu, ki danes proizvajajo dušična gnojila za avstrijsko kmetijstvo in jih še izvažajo v 25 držav vsega sveta.

Obnovljena temeljna avstrijska industrija je temelj vsej predelovalni avstrijski industriji in prispeva znatno z velikim izvozom svojih proizvodov k izboljšanju avstrijske trgovske bilance. V letu 1950 je bila največja izvozna postavka v izvozu apnenno-amonijevega solitra, surovega železa in jekla. Nato sledi izvoz aluminija, izdelkov elektro-industrije, lokomotiv in železniških voz.

S pomočjo ERP-kredita je nabavila tovarna za tekstilne ureditve v Linzu vrtljivo stružnico (Krusseldrehbank), ki omogoča izdelovanje tekstilnih naprav za tu- in inozemstvo

Bodoča pomoč Marshallovega načrta

„Christian Science Monitor“ razpravlja v enem izmed svojih člankov, kakšna naj bo bodoča pomoč državam Marshallovega načrta z ozirom na to, da so se razmere sedaj znatno spremenile. V članku „Kakšna naj bo bodoča pomoč Marshallovega načrta“ takole svetuje:

„Dejstva nas naravnost silijo k temeljitemu preoblikovanju pomoči, ki jo dajemo v okviru Marshallovega načrta.

Prvo dejstvo je že sam uspeh Evropskega obnovitvenega načrta. V tem pogledu nam nudi najjasnejšo sliko novica, da so funkcionarji Uprave za gospodarsko sodelovanje obvestili angleške strokovnjake, da bodo skrbili obliko in obseg pomoči. Velika Britanija je namreč zelo dobro izrabila denar, ki ga ji je za obnovo nakazala Uprava za gospodarsko sodelovanje. Dosegla je velik napredek pri obnovi ter pokrila pomanjkanje dolarjev. Tudi mnogo drugih držav Marshallovega načrta je spet dvignilo svojo proizvodnjo na predvojno višino. Mnogo razlogov govori za to, da jim je treba še nadalje pošiljati pomoč, toda spremeni položaj narekuje določene spremembe tako pri namenih, v katere naj služi nadaljnja pomoč kot v vprašanju, kateri stvari je treba dati poseben poudarek.“

Načrt ECA za teh. pomoč pospešuje obnovo Evrope

Uprava za gospodarsko sodelovanje je objavila poročilo v razvoju načrta za tehnično pomoč od pomladi leta 1949 do jeseni leta 1950.

V tem času je uprava za gospodarsko sodelovanje odobrila 576 načrtov za tehnično pomoč v raznih industrijskih panogah, pri poljedelstvu in pri delavskih odnosih.

V omenjenem razdobju je obiskalo Združene države in proučevalo ameriške načine približno 2300 evropskih strokovnjakov kmetijstva, industrije in organizacije dela, medtem ko je prišlo 500 ameriških strokovnjakov v zahodno Evropo, da nudi pomoč pri reševanju posebnih vprašanj v proizvodnji.

Poročilo pravi med drugim:

„Izmenjava tehničnih strokovnjakov je prispevala k boljšemu razumevanju med Evropejci in Amerikanci. Želja za sodelovanje, ki je vzklik iz teh izmenjav, je neprecenljive vrednosti. Nič manj važna ni skladnost med evropskimi obiskovalci iz držav Marshallovega načrta in Amerikanci pri proučevanju skupnih vprašanj. Ta skladnost bo pospeševala ustvaritev združene Evrope.“

Slike v današnji ERP-prilogi „Našega tednika“ je dal na razpolago urad ameriške obveščevalne službe — USIS.

Po treh letih

Dne 1. aprila letos so minula tri leta od začetka Marshallove pomoči. Velik uspeh te pomoči v avstrijskem gospodarstvu moremo v kratkem označiti z ugotovitvijo, da je danes avstrijska proizvodnja povprečno za 30% nad predvojnimi stanjem. Da je bilo mogoče doseči tak uspeh je zasluga Marshallove pomoči, ki je dala Avstriji v teh treh letih kot neposredno pomoč 417.4 mil. dolarjev, kot posredno pomoč 232.4 mil. dolarjev in skupno še 6.629 milijard šilingov iz posebnega sklada.

Od omenjene vsote je dobilo kmetijstvo 445 mil. šilingov, tujski promet 160 mil. šilingov, državne železnice 865 mil. šil., ureditev stanovanj okrog 200 mil. šil., izgradnja in obnova industrije okrog 3 milijarde šil., (od tega preko 1 milijarde šil. za zgradbo elektrarn in okrog 700 mil. šil. za železarsko in jeklarsko industrijo).

Vsi ti ogromni zneski Marshallove pomoči so v veliki meri pripomogli k zvišanju proizvodnji avstrijskega gospodarstva. K tej zvišanju proizvodnji niso pripomogla seveda samo materialna sredstva, samo surovine in stroji, ampak predvsem in v znatni meri tudi človek sam, to je delavci in nameščenci raznih gospodarskih podjetij.

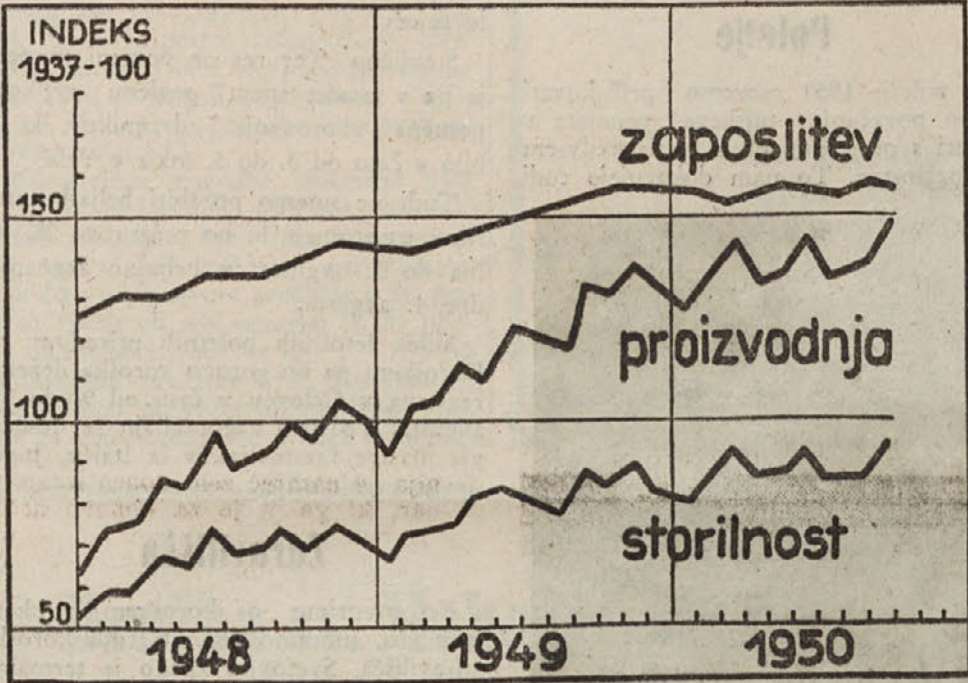
Kot posledica Marshallove pomoči je

narasla višina proizvodnje v zadnjih treh letih ob koncu leta 1950 na indeksno številko 158, ako vzamemo za podlago leto 1937 in označimo višino proizvodnje v tem letu s številko 100.

Zvišana proizvodnja je v veliki meri tudi posledica zvišane števila zaposlenih delavcev, katerih število je naraslo od 31. marca 1938 do 31. marca 1950 od 1,290.000 na 1,897.000.

V vojnih in v povojnih letih je v primeri s predvojnimi leti močno padla storilnost delavcev, ki je znašala v prvih povojnih letih komaj 50% storilnosti iz leta 1937. Šele koncem leta 1950 je dosegla storilnost delavcev v Avstriji indeksno številko 97, kar pomeni, da je današnja storilnost še vedno pod storilnostjo izpred vojne. Tudi je storilnost avstrijskega delavstva danes še pod storilnostjo delavcev v Zapadnih državah Evrope. V tem pa je tudi še velika in važna rezerva avstrijskega gospodarstva, ki jo bo moralo izkoristiti, ako bo hotelo doseči zvišanje proizvodnje, zmanjšanje proizvodnih stroškov, povečano možnost izvoza, in pa zboljšanje življenjske ravni avstrijskega delavstva.

Preglednica nam zelo nazorno predločuje dviganje števila zaposlenih, zvišanje proizvodnje in tudi zvišanje storilnosti zaposlenih delavcev v zadnjih treh letih.

V zadnjih treh letih se je nadalje znatno poivil tujski promet in to predvsem na Solnograškem, Tirolskem in Predarl-skem, žal samo v manjši meri tudi na Koroškem.

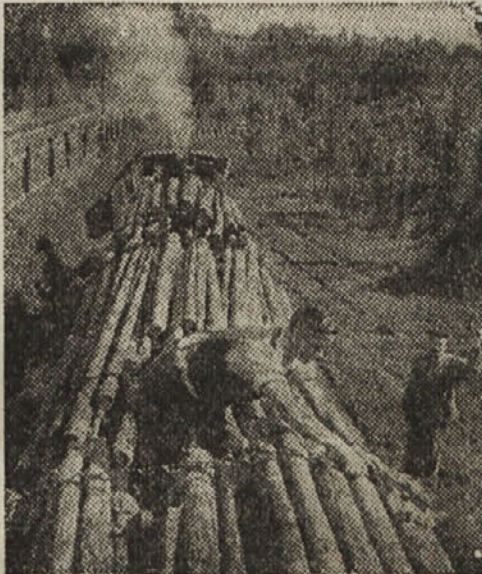
Tudi trgovska bilanca se je znatno iz-

boljšala, četudi je še vedno močno pasivna. Presežek uvoza, ki je znašal leta 1949 še ogromno vsoto 1.994 mil. šilingov, se je znižal v letu 1950 na vsoto 576 mil. šilingov.

Hoffman s časnikarji v Washingtonu in je pri tem dejal:

„V Zapadni Evropi danes ne obstoja vprašanje: boljši življenjski pogoj ali oboroževanje. V Zapadni Evropi potrebujejo namreč oboje.“

Nadalje je P. Hoffman posebej poudaril, da bi poslabšanje življenjskih pogojev v Evropi samo povečalo nevarnost notranje komunistične revolucije v teh deželah. Dobesedno je Paul Hoffman rekel:

S pomočjo ERP-kreditov so zgradili poti in železnice v obširnih štajerskih gozdovih. To bo omogočilo boljše izkoriščanje gozdov in manjšo izgubo pri prevozu lesa

„Nima prav nobenega pomena varovati in braniti Zapadno Evropo pred komunizmom in zapiramo pri tem komunizmu glavna vrata. Istočasno pa bi pozabili zakleniti postranska vrata in bi mogoče pri teh vratih, skozi katera nato prihaja komunizem, celo sami sneli zapahe in tečaje. — Tudi ne obstoja v Zapadni Evropi možnost odločitve: ali maslo ali topovi. To vprašanje tu ne obstoja, ker povprečni prebivalec Zapadne Evrope danes nima masla. Ta ima pač kruh, toda to je kruh brez masla. Zapadna Evropa potrebuje torej predvsem izboljšanje pogojev za življenje, nato pa bo mogoče tudi izvesti oboroževanje.“

Ne smemo pozabiti, da je pridobil Kremelj gospodstvo nad preko 600 mi-

lijoni prebivalcev izven Sovj. zveze samo z notranjo revolucijo. Ako bi se poslabšali pogoji življenja v Zapadni Evropi, bi bilo to izredno nevarno. Kremelj je namreč prepričan, da je notranja revolucija vedno uspešna in bo zato poizkušal tudi v Zapadni Evropi uspeti s tem sredstvom, kakor hitro bi to omogočili oziroma pospešili poslabšani življenjski pogoji prebivalstva.

V letu 1952 bo Marshallov načrt končan. Ako pa hočejo Združene države v resnici ohraniti mir, morajo ne samo ohraniti, ampak še povečati gospodarske uspehe, ki so bili doseženi z Marshallovim načrtom. Le tako bodo dobili prebivalci Zapadne Evrope novo upanje in ne bo imela komunistična propaganda pri njih nikakega uspeha.“

Kako živi ameriški delavec

Ne bomo v potankostih opisovali življenja ameriškega delavca. Hočemo navedi samo njegove prejeme in podatke, kaj more za to plačo kupiti. Iz teh številk more napraviti vsak naš delavec primerjavo z ameriškim in si more pri tem samo želei, da bi tudi pri nas bile razmere take kakor tam preko. — Ameriški narod s plačevanjem zneskov za ERP-sklad poizkuša pripomoči tudi delavcu v Evropi do enake življenjske ravni.

Kovinarji strugarji, ki so gotovo vedno bili in so tudi danes najboljše plačani delavci, zaslužijo na pr. v Združenih državah pri 40 urnem delavnem tednu 61.80 dolarjev. Od tega zaslužka mora plačati za razne socialne dajatve in dav-

ke 3.00 dolarjev. Razen tega mora plačati še premije za življenjsko zavarovanje, za zavarovanje proti požaru in za svojo delavsko organizacijo, torej skupno na teden še 1.12. Tako ostane kovinarju tedensko še 56.69 dolarjev.

Da si bo vsak delavec tudi pri nas mogel sam napraviti sliko življenja ameriškega delavca in pa primerjavo z življenjskimi razmerami ameriškega delavca, navajamo potrebne podatke cen za obleko in gospodinjstvo v primeri s potrebnim delom (pri tem je računani zaslužek na uro po 1.50 dolarja. Medtem so se sicer cene tudi v USA zvišale, so se pa povišale tudi tedenske plače, tako ostane razmerje med cenami in plačami približno isto):

Cena v dolarjih	Predmet	Potrebno delo			
		ure	minute		
Moška obleka					
35.00	zimski plašč	22	39		
18.00	volnena jopica	11	39		
5.00	pulover (volnen)	3	14		
3.00	delovna srajca (bombaž)	1	56		
5.00	delovne hlače	3	14		
4.00	bela srajca	2	35		
5.00	pyjama (bombaž)	3	14		
6.50	težki čevlji	4	13		
8.00	lahki čevlji	5	11		
1.50	kravata	—	58		
60.00	zimská obleka (volna)	38	50		
0.40	nogavice (bombaž)	—	16		
Ženska obleka					
5.00	klobuk	3	14		
90.00	zimski plašč	58	15		
15.00	obleka iz umetne svile	9	43		
4.00	domača obleka	2	35		
4.00	nočna srajca (umetna svila)	2	35		
1.50	nylon nogavice	—	58		
10.00	elegantni čevlji	6	28		
5.00	strapacni čevlji	3	14		
6.00	ročna torbica	3	53		
4.00	bluza	2	35		
Gospodinjstvo					
11.00	elektr. likalnik	7	7		
175.00	radio sprejemnik (s ploščami)	113	16		
		Količina	ure	min.	Za plačene ure dobi ku.
0.35	beli kruhi	1 kg	—	14	4.4
2.20	goveje meso za pečenko	1 kg	1	25	0.7
1.52	gnjat	1 kg	—	59	1.0
2.09	maslo	1 kg	1	21	0.8
0.24	mleko	1 l	—	10	6.4
0.73	jajca	12	—	28	25
0.15	krompir	1 kg	—	6	10.3
1.06	olje	1 l	—	40	1.5
0.22	sladkor	1 kg	—	6	7.0

Boljši pogoji življenja

Ko se je vrnil prejšnji upravitelj Marshallovega načrta, Paul G. Hoffman, s svojega potovanja po Evropi, je o svojih vtisih poročal predsedniku Trumanu. Pozneje je govoril Paul

Razvoj tujskega prometa na Koroškem

Vsled vojnih razmer in kot posledica zasedbe dežele je zmogljivost koroškega tujskega prometa v letu 1945 v razmerju z letom 1937 močno nazadovala. Škoda, ki je nastala tujskemu prometu vsled prej omenjenih dogodkov znaša več milijonov. Vsled padca zmogljivosti koroškega tujskega prometa je izostalo mnogo tujcev iz tu- in inozemstva, ki so se obrnili na letovišča na Tirolskem in na Salzburškem. Škoda, ki je vsled tega nastala koroškemu tujskemu prometu, bo imela svoje posledice še več let.

Zmogljivost koroškega tujskega prometa

Koroški tujski promet je razpolagal leta 1948 s 657 hoteli, ki so imeli skupno 11.324 postelj, to pomeni, da je padlo število postelj v primeri z letom 1936 za 12.000. To je posledica bombardiranja med vojno, posledica zasedbe in posledica uporabljanja posameznih hotelov po ljudeh, katerim so bili njihovi domovi porušeni ali odvzeti.

Medtem pa so zasedbene oblasti že spet dale na razkolago več hotelov, vendar pa kljub temu nimamo še več postelj na razpolago kakor leta 1937; temu niso mogle odpomoči tudi nekatere nove ureditve hotelov.

Tujski promet se od leta 1945 naprej ugodno razvija in smo dosegli v preteklem letu že približno 80% predvojne stanja. Število inozemcev, ki so v preteklem letu prenočevali v naših gostinskih obratih, pa je še vedno daleč pod onim iz leta 1936 in dosega komaj okrog 40% tega števila. To število pa tudi jasno kaže, da je donos deviz, ki ga prinaša tujski promet, danes še daleč pod onim iz let pred svetovno vojno.

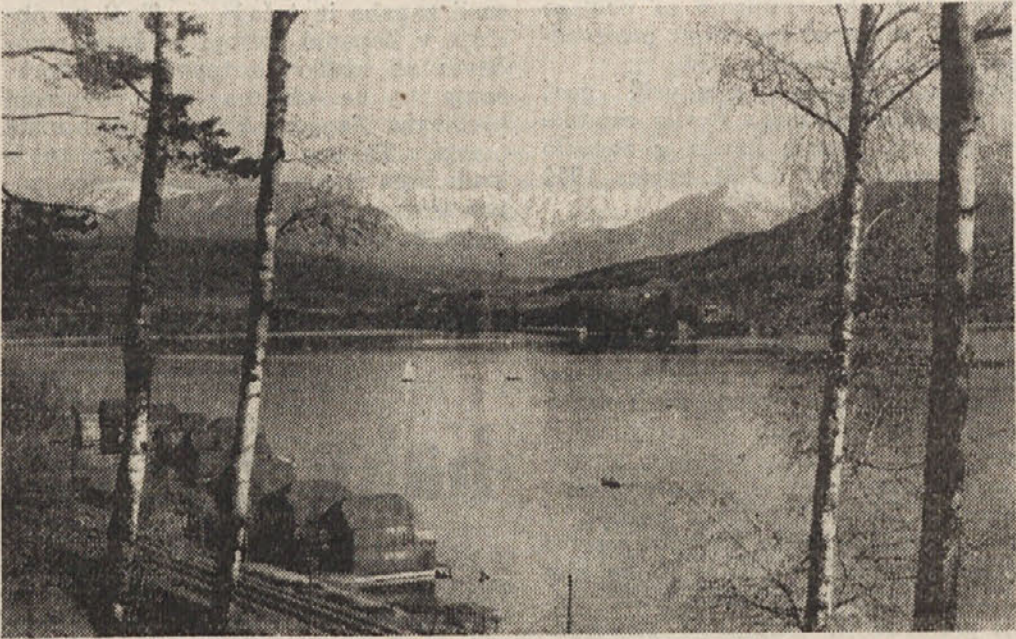
Zato bodo tako privatna kakor tudi ERP sredstva morala biti predvsem porabljeni za pospeševanje tujskega prometa z inozemstvom, ki nam donaja tuje devize.

Zimski tujski promet v letu 1950/51 izkazuje za prvo četrtletje, to je za dobo od 1. I. do 31. III. 1951, tale obisk: V gostinskih obratih je prenočilo v tej dobi 34.845 gostov s 76.116 nočninami. Iz posameznih dežel je bilo tole število gostov:

	število gostov	število nočnin
Dunaj	7.524	15.754
Italija	4.090	11.413
Nemčija	494	2.035
Anglija	294	1.733
Francija	191	
Jugoslavija	230	
Švica	189	
USA	171	
Švedska	84	
Nizozemska	53	
Belgija	37	

Še iz nekaterih drugih dežel je bilo manjše število gostov.

Tujski promet je tudi o pretekli zimi kljub katastrofi po plazovih, in kljub povečanju nevarnosti zaradi teh v inozemskem časopisju, narasel za 30%. Vendar pa je pri tem zaostala Koroška daleč za Tirolsko in Salzburško. Vzrok

VRBSKO JEZERO

temu moramo iskati v dejstvu, da imata Tirolska in Salzburška celo vrsto smuških vzpenjač, katerih Koroška nima in da imata nadalje Tirolska in Salzburška na razpolago večja denarna sredstva za tujski promet in za tujsko-prometno propagando kakor pa Koroška. Pri vsem tem pa ne smemo prezreti še tega, da so Tirolsko in Salzburško zastopali na mednarodnih športnih prireditvah priznani športni prvaki. Že to dejstvo samo je prav gotovo vplivalo v inozemstvu bolj,

važnosti malega obmejnege prometa, ki je za Beljak in Osojščico Italija. Isto bi mogli trditi o občini Treffen. Za kraj Mallnitz navedeno število nočnin pa nam jasno kaže važnost smuških vzpenjač.

Poletje

Za poletje 1951 moremo pričakovati znatno povečanje tujskega prometa v primeri s prejšnjim letom in to predvsem iz inozemstva. To nam dokazujejo tudi

BASKO JEZERO

kakor najboljša propaganda za obisk Tirolske in Salzburške.

Ako primerjamo posamezne kraje na Koroškem med seboj, vidimo da zavzema v številu nočnin prvo mesto Beljak.

Beljak	15.974 nočnin
Celovec	10.964 "
Malnitz	10.008 "
Treffen	4.072 "
Kremsbrücke	1.470 "

Pri številu nočnin ne smemo prezreti

številna povpraševanja iz inozemstva. Največ zanimanja kaže Italija, nato sledijo Nemčija, Skandinavske države, Francija in Anglija. Kljub temu pa ne moremo računati, da bi bili vsi gostinski obrati na Koroškem polno zasedeni.

V propagandističnem oziru so v preteklem letu zadevni uradi na Koroškem že mnogo napravili. Tako so razposlali nad 200.000 prospektov in 7.000 plakatov v inozemstvo. Koroški tujsko-prometni urad ima zveze s 750 potovalnimi

uradi in pisarnami v Evropi, od katerih jih je 500 v Nemčiji. S skioptičnimi slikami v inozemstvu z obiskom inozemskih časnika smo poskušali pokazati inozemstvu lepote naše dežele in ugodnosti, ki jih jim nudi bivanje pri nas. Kar se posebej tiče tujskega prometa z Nemčijo, je poskušala Avstrija odstraniti vse ovire, kakor so tudi isto napravili Nemci in Amerikanci v Nemčiji. Težkoča pri tem pa je v tem, da je Nemčija dala za inozemski tujski promet na razpolago samo 2,7 milijonov dolarjev. Avstrijski uradi za tujski promet upajo, da se bo posrečilo večji del tega zneska usmeriti v Avstrijo.

Prireditve

Umevno poskuša Koroška z velikimi prireditvami pritegniti zanimanje tujcev za deželo. Tako bo sredi meseca junija mednarodno smučarsko tekmovanje na Grossglocknerju in že danes vlada za to prireditev v inozemstvu veliko zanimanje.

V času od 9. do 17. julija bodo športne prireditve na Vrbskem jezeru, ki privabijo vsako leto v deželo znatno število tujcev.

Številčno sicer res ne pomeni mnogo, je pa v znanstvenem pogledu velikega pomena zborovanje zdravnikov, ki je bilo v času od 3. do 5. maja v Vrbi.

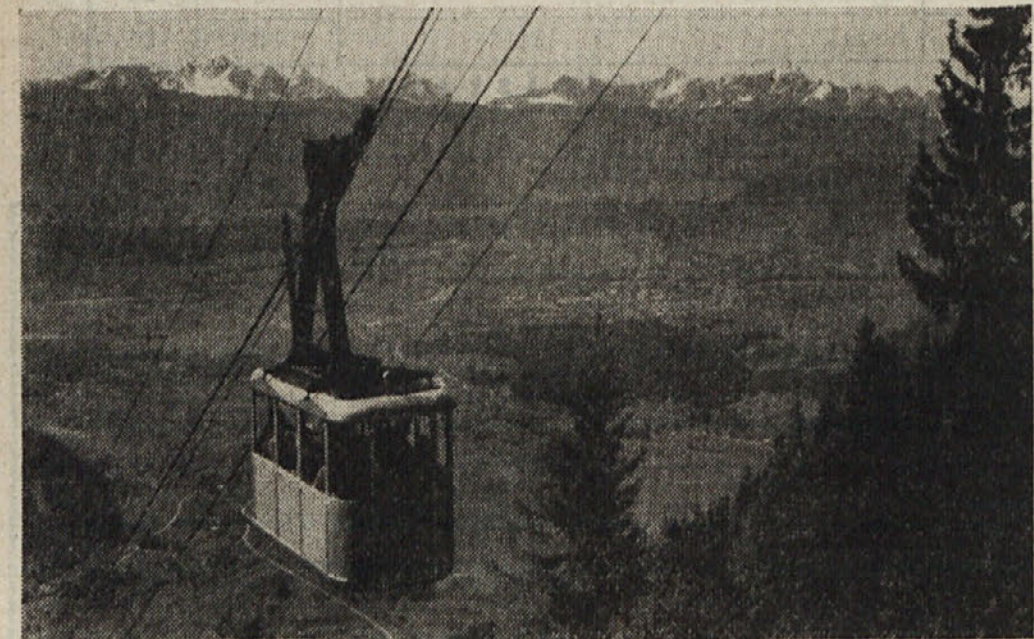
Tudi ne smemo pozabiti beljaške razstave na tromeji, ki bo v času od 28. julija do 5. avgusta in beljaško žegnanje, dne 4. avgusta.

Višek letošnjih poletnih prireditev na Koroškem pa bo gotovo koroška deželna razstava v Celovcu v času od 9. do 19. avgusta. To nam zagotavljajo že dosedanje prijave razstavljalcev iz Italije, Jugoslavije in Nemčije.

Zdravilišča

Ko govorimo o koroškem tujskem prometu, moramo omeniti tudi koroška zdravilišča. Svetovno znano je termalno kopališče v Toplicah pri Beljaku (Warmbad-Villach). Preblavsko slatino pijejo zdravi in bolni. Pri Althofen-u/Treibach je nastalo novo zdravilišče s kopanjem v močvirni vodi, ki mora zaznamovati doslej že znatne uspehe. Ravnotako pridobiva tudi od meseca do meseca na pomenu zdravilišče Obervellach s svojim dietnim zdravljenjem. Bela pri Železni Kapli s svojim zdraviliščem je morala v vojnem času mnogo prestat, vendar pa se bo posrečilo s pomočjo ERP sredstev spet obnoviti in izpopolniti to zdravilišče.

Obnova koroških tujsko prometnih gostinskih obratov je bila mogoča v znatnejši meri le s pomočjo ERP sredstev, zato pa tudi smemo upravičeno upati, da bo tujski promet na Koroškem dobil radi svoje velike važnosti na razpolago še nadaljnja sredstva iz Marshallovega obnovitvenega načrta.

VZPENJACA NA OSOJSCICO (Kanzelhöhe)

KLOPINJSKO JEZERO

Dejstva jasno govorijo . . .

„Slovenski Vestnik“ je v številki z dne 18. IV. 1951 prinesel kot poročilo ob-
čnega zbora Zveze slovenskih izseljencev
članek: „Ne pustimo si razbijati enot-
nosti“.

Ker me omenjeni list v tem članku po-
stavlja pred našo javnost kot lahkoverno
in nesamostojno figuro, ki se pusti vpre-
či v neke vrste razdiralni voz in ker so
v omenjenem članku v zvezi z najemniš-
ko pogodbo šolskih sester v Velikovecu,
oziroma odpovedi njih šolskih prostorov
napisane neresnične trditve, sem prisiljen
resnično in ljubo k temu pripomniti
sledenče:

1. Nisem „nepoučen“ o dejanskem
stanju predložil omenjene zadeve ob pri-
liki občnega zbora Zveze slov. izseljencev
zborovalcem v pretres. Kakor takrat,
tako smatram še tudi danes, da je bilo to
potrebno in upravičeno; kajti tudi sestre
so bile iz narodnih razlogov izseljene,
oziroma odpovedi njih šolskih prostorov,
seljencev dolžnost, da se poteguje tudi za
njih interese. Preden sem se odločil za
omenjeno vlogo, v kateri se obračajo iz-
seljenci v povsem dostojni obliki na Ci-
ril-Metodovo družbo v Ljubljani s proš-
njo, da se sestram prepuste še tudi v na-
dalje šolski prostori, sem temeljito pro-
učil vse akte in ugotovil, da je potekla
zadnja, leta 1930 sklenjena pogodba, leta
1945 in se je potem avtomatično nado-
ljevala. Zato ni bilo brezpravnega stanja!
Leta 1948 je tedanji pooblaščenec CMD,
Janko Mak, prvič pogodbo brez vsakega
vzroka odpovedal.

Vse prejšnje pogodbe, sklenjene med
C. M. D. in šolskimi sestrami, so bile
vedno podpisane, kot važna kongregacij-
ska zadeva, od vrhovne predstojnice,
nikdar od krajevne prednice v Št. Ru-
peltu. Samo ob sebi umevno je, da pod-
pis omenjene pogodbe z dne 1. VI. 1950
po krajevni prednici v Št. Rupertu ni
mogel imeti po redovnih predpisih zna-
čaja za kongregacijo veljavnega in obvez-

nega podpisa, temveč je s. prednica v Št.
Rupertu s tem hotela pokazati po po-
novnem pritisku samo svojo osebno pri-
pravljenost za sprejem nove pogodbe,
toda pod izrecnim pogojem, da jo č. mati
kot vrhovna kongregacijska predstojnica
tudi dejansko odobri.

Tako je n. pr. zadnjo pogodbo l. 1930
podpisala v imenu kongregacije častita
mati M. Angelina Križanič. Torej je ne-
resnična trditev glavnega odbora CMD
v pismu z dne 18. X. 1950 številka 116-50,
da so bile „vse dosedanje pogodbe pod-
pisane izključno samo od vsakokratne
prednice konventa in da ni bila nikdar
veljavnost pogodbe odvisna od potrditve
po vrhovni predstojnici reda.“ Ta trditev
je dokaz, kako površno je poslovanje onih
gospodov, ki trenutno to vprašanje re-
šujejo.

S tem zavestno zavajajo v zmotno celo
slovensko javnost na Koroškem glede te-

ga vprašanja, sestram pa delajo očitno
krivico. Ali pa so ti gospodje že mar po-
zabili, da je bila vrhovna predstojnica
šolskih sester do vojnih dogodkov v Ma-
riboru, in se po končani vojni ni mogla
tja vrniti?

Potemtakem bi morala biti tudi nova
pogodba, ki je bila sestram predložena
1. VI. 1950, kot kongregacijska zadeva,
nujno podpisana po vrhovni predstojnici
v Rimu. Ta jo je pa v predloženi obliki
kot nesprejemljivo odklonila ter istočas-
no zaprosila, naj bi bila podaljšana po-
godba v preizkušeni stari obliki.

2. Protestiram proti trditvi, da bi mi
bil tozadevno kdo drugi napisal kako
resolucijo.

3. Kar trdi „Vestnik“, da bi bila moja
predložena prošnja vsebovala kak, tudi
najmanjši izpad na C. M. D. v Ljubljani,
je popolna izmišljotina. Kot slov. rodo-
ljub in izseljenec to ustanovo globoko či-

slam in poznam njeno zaslužno delo za
naš narod. V vlogi je izražena v dostojni
obliki samo prošnja, da bi C. M. D. šol-
ske prostore v Št. Rupertu na željo vseh
izseljencev in vsega slov. ljudstva na Ko-
roškem še tudi nadalje prepustila šolskim
sestram v najem.

4. Vsi izseljenci so to misel odobrili in
se pridružili mojemu mnenju. Nobeden
ni videl v tem razbijanju enotnosti.

5. Zahtevam, da se sklep občnega zbo-
ra tudi izvede. Saj je bilo sklenjeno, da bo
na pravični podlagi sestavljeni posebni
odbor izseljencev stopil v stik s sestrami
in bo zadevo proučil in na tej podlagi
podvzel korake, da se zadeva v oboje-
stransko zadovoljstvo razčisti. Pričaku-
jem, da bodo v tem odboru zastopane
osebnosti, katerih objektivnost in nepri-
stranost je zagotovljena.

Ugotavljam, da je omenjeno pisanje
„Sl. Vestnika“ bolj primerno za razbija-
nje naše enotnosti kot pa moja, pri ob-
čnem zboru predložena vloga, katero so
vsi izseljenci odobravajoče sprejeli.

Proti mojemu predlogu so bili samo
posamezniki, ki pa po večini niti izseljen-
ci niso bili in tako niso imeli pravice, da
bi v imenu izseljencev nastopali.

Anton Gril l. r.

Vodstvo kmetijsko-gospodinjstkih šol v Št. Jakobu v Rožu in v Št. Rupertu

se zahvaljuje koroškim Slovencem za vso naklonje-
nost, podporo in pomoč v minulem šolskem letu ter
ob zaključku šol. leta in jih prosi, da podpirajo vod-
stvo pri delu za vzgojo kmečkih gospodinj tudi
za naprej.

Družba sv. Mohorja v Celovcu

VIKTRINGER RING 26

ZA SVOJO STOLETNICO PRIPOROČA

SVOJIM UDOM IN PRIJATELJEM, DA SE OBRAČAJO S SVO-
JIMI NAROČILI NA NJENO ZALOŽBO ZA VSE TISKARNIŠKE
POTREBSČINE.

VSA NAROČILA BO IZVRŠEVALA DRUŽBA SV. MOHORJA PO
OTVORITVI TISKARNE PO ZELO UGODNIH CENAH
IN V KAKOVOSTNI IZVEDBI.

VABIMO VSE NAŠE PRIJATELJE, DA SE ČIMPREG PRIJAVIJO
ZA KNJIŽNI DAR DRUŽBE SV. MOHORJA ZA LETO 1952. PRI
ČČ. GG. ŽUPNIKI IN PRI POVERJENIKIH.

NAJLEPŠI DAR

DOBRA KNJIGA

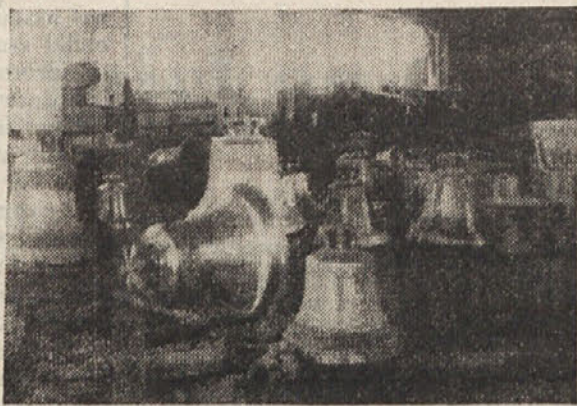
Album Koroške	10 šillingov
Križ na gori (Ivan Cankar)	5—
Rotija (Mauser)	3—
Sin mrtvega (Mauser)	3—
Prekleta kri (Mauser)	3—
Čmoček poskoček (Bazillij)	3—
Cela kolekcija stane	20 šillingov

Za inozemstvo stane cela kolekcija 1.75 U. S. A. dolarjev

Kdor v „Našem tedniku“ oglašuje,
20 držav ga čuje

Zvonarska umetnost v senci oboroževanja

(OBISK NAŠEGA DOPISNIKA V ZVONARNI BÜHL)

Pogled v livarno zvonarne Bühl v Häringu na Tirolskem nam že pokaže razveseljivo sliko marljivosti na najmirnejšem delu obrtnega gospodarstva — v zvonarni.

Vendar se je ta slika v kratkih tednih od novega leta bistveno spremenila in nas spominja starega pregovora: „Tudi najspravljivejši ne more v miru živeti, če to hudobnemu sosеду ne prija.“ Hudobni sosed znane zvonarne, katera proizvaja zvonove, ki se odlikujejo po svojem krasnem in čistem zvoku, po res umetniški opremi in so znani daleč preko naše dežele, pa je zopetno oboroževanje.

Prvovrstne kovine (baker in kositer), katere potrebuje firma Bühl v Häringu za izdelavo krasnih in lepih zvonov — in po načelu firme smejo samo proizvesti prvovrstne kakovosti zapustiti zvonarno —, moramo danes v celoti importirati iz zapadnih dežel.

Zaloge, ki so potrebne za zopetno oboroževanje teh dežel, so na mah ukinile uvoz in naše gospodarske oblasti so bile prisiljene, da pridržijo uporabo teh kovin za življenjsko važne proizvode.

Za zvonarne so na ta način nastale nove težkoče in naš sotrudnik se je pred kratkim sestel z vodjem zvonarne Bühl v Häringu in vsebino razgovora podajamo v naslednjem:

Vprašanje: Kako vpliva sedanji položaj pri kovinah na Vašo obrt?

Odgovor: Pričetkoma smo morali računati z močnim skrčenjem obrata, ker v prvem četrtletju sploh nismo mogli dobiti nobenih surovin. Dobave po ERP-načrtu so izostale, našim potrebam po kovinah domači uradi, ki upravljajo promet s kovinami, niso mogli zadostiti in tudi trgovanje s starimi kovinami se je popolnoma ustavilo, ker so vsi pričakovali porasta cen. V zadnjem času pa so na tem polju nastopile nekake olajšave, ki zopet dajejo novega upanja.

Sedaj, ko so cene v par dneh narasle na dvojno višino in še več, je zopet mogoče nabaviti kovine. Cene pa so tako visoke, da marsikatera fara ne bo več v stanu nositi stroškov v tej višini.

Vprašanje: Torej utrpi firma pri tem

položaju veliko škodo. Kaj bo sedaj z velikim številom zvonov, ki so ravno kar v delu? Kake so sedaj Vaše pravne obveznosti napram Vašim naročnikom?

Odgovor: Ne samo, da nam je nastala precejšnja gospodarska škoda, ker smo bili po razmerah prisiljeni ustaviti dobavo več ton zvonov, marveč še prav posebna škoda v trgovsko moralnem oziru. Ni vsak naročnik tako trgovsko podkovan, da bi pravilno presodil položaj in se boji, da ga ne bi firma opeharila.

Zvonove pa, ki jih imamo v delu, bomo seve dobavili in sicer v razmerju z dotokom surovin, kar pa bo časovno v veliki meri odvisno od pripravljenosti naročnikov v zvezi s porastom cen.

Pravno gledano so seve na dan sklenitve pogodbe dogovorjene cene obvezne le tako dolgo, dokler ostane razmerje med cenami in mezdami nespremenjeno. Če pa se razmerje med cenami in mezdami spremeni, se v istem razmerju menjajo tudi cene zvonovom.

Tudi čas dobave je neobvezen, če ne predvidene prilike pravočasno dobavo onemogočijo.

Naš cilj in naša naloga pa je — od tega ja zavisi uspeh naše obrti —, da hitro in mnogo dobavimo. Radi tega se tudi ne strašimo nobenih naporov, da izkoristimo vse možnosti, da svoj cilj tudi dosegamo. Razveseljiv pojav pa je, da so na svetovnemu trgu cene nekaterim kovinam zopet pričele padati (n. pr. kositer) in tako upamo, da bo tudi cena bakru pričela padati.

Vprašanje: Ali ste sedaj v stanu sprejemati nova naročila zvonov in jih tudi v razmerno kratkem roku dobaviti?

Odgovor: Nova naročila kakor tudi ona, ki jih imamo sedaj v delu, bomo po dnevnih cenah in v normalnem roku, izvedli. Vendar pa priporočamo, da se pri naročanju ne prenaaglite in se pred naročilom temeljito posvetujete z našim inženirjem. Naša firma je vsakemu interresentu na razpolago s svojimi dolgoletnimi izkušnjami na polju vliivanja zvonov in bo brezplačno svetovala.

S tozadevnimi vprašanji se obrnite na:

Alpenl. Metallwerk BÜHL K. G. IN HÄRING (TIROL)

ELEKTROMOTORJE VSEH VRST —
KOLESA in GOSPODARSKE STROJE
po najnižjih cenah dobavlja domačin

Johan Lamšek

Zagorje - Sagerberg
pošta DOBRILAVES

Za blinkošti

6 fotografij - 6 daril
PRIDITE PRAVOČASNO V
Foto Tollinger

Celovec-Klagenfurt, Alter Platz 31. Telefon 20-76
Slike za legitimacije - ekspresno

Vse vrste blaga

za obleke, moško in žensko perilo kakor tudi
posteljno perilo dobite poceni in v dobri kvaliteti

V TRGOVINI

JANESCH

CELOVEC-KLAGENFURT Völkemarkter Platz

Odrpli smo lepo in prijazno
gostilno in točilnico

Obiščite nas in zadovoljni boste

„VERA-HOF“

Celovec-Klagenfurt, Alter Platz 11

Prispevki k domači tekstilni industriji

Tam, kjer si podajati roki gornji Rož in spodnja Zilja, v Mlinarah pri Beljaku, se je pred vojno naselila družina Lindner, ki je prišla iz svoje domovine na severnem Tirolskem. Iz svoje dolgoletne skušnjaje je ta družina tu ustanovila predilnico za ovčjo volno, ki jo je s smotrno vztrajnostjo in neumornim delom iz skromnih začetkov spopolnila do zavidne višine.

Iz vojne, ki je zahtevala kot žrtev tudi enega sina, se je vrnil današnji lastnik Robert Lindner in je prevzel neodgovarjajoče poslopje in nekaj starih strojev, ki pa so bili vsled vojnih dogodkov večinoma poškodovani. Neumorno je začel z delom, popravljanjem, obnavljanjem, razširjanjem in dograjevanjem. Korak za korakom je vpostavil nove stroje, izdelane deloma v lastni režiji in začel obratovati, proizvajati in prodajati. K uspehu je

znatno pripomogla otvoritev menjalnice volne in prodajalne v Beljaku.

Vsak dan od jutra do večera dela neumorno več tucatov dobro izurjenih rok, vrtijo se kolesa in valjarji mikalnikov ter brnijo vretena predilnih strojev. Predvsem predelujejo domačo ovčjo volno v nit za tkanje in pa zlasti v volno nit za pletenje, za kar je tvrdka posebej specializirana. Sprejeno volno podjetje prodaja, oddaja pa jo tudi po zelo ugodnih pogojih v zameno za poslano volno. O odlični kakovosti dela in izdelkov priča stalno naraščanje števila odjemalcev.

Prav posebno pa cenijo velik pomen tega dobro vpeljanega domačega podjetja kmetovalci, ki oddajajo ovčjo volno v predelavo in jo nato spet prevzemajo, sprejeno v najkrajšem času v večnitkasto volneno nit v približno tridesetih različnih barvah.

Ovčja volna!

Poizkusite tudi Vi zamenjati Vašo ovčjo volno za
Lindner-jevo prejo za pletenje

Prevzemamo volno tudi za **denar** po najvišjih dnevnih cenah

PREDILNICA OVČJE VOLNE

Robert Lindner

Mlinare - Müllnern pri Beljaku

Podružnica: **BELJAK - VILLACH Rathausgasse 8**

Važno za naglušne

Skoraj nevidno slušalno orodje — jakost in glasovno barvo je mogoče uravnati

Samoumevno je, da srečavamo ljudi, ki nosijo očala. Očala so postala tako v navadi, da ne vzbujajo nikake pozornosti in ni nobena posebnost, če kdo nosi očala. Lahko trdimo, da je zelo malo ljudi, ki bi iz kakšnega napačnega sramovanja, raje presiljevali svoje oči, kakor pa da bi se poslužili očal. V mnogih primerih so postala očala nekaj okrasek, ki naj bi dvignil izraz obraza, posebno če pomislimo, koliko ljudi uporablja po nepotrebnem in v nemogočih oblikah sončna očala.

Mnogo ljudi trpi na pešanju sluha. Kljub temu pa se trudijo to pomanjkljivost prikriti, ki nikakor ni sramota. Ali pa ste že videli ljudi z nekim aparatom, ki naj bi jačil slušno moč? Le red-

ko kdaj, pač pa ste pogosto opazili, da so poskušali s školkasto obliko dlani za ušesom ujeti glasovne valove in se tako razumeti z okolico.

Zelo mnogo ljudi trpi na naglušnosti, ki je lahko, kakor pri očesnih hribah, prirojena ali pa je iz različnih vzrokov nastala v teku let. Ti pomilovanja vredni ljudje so nekako izključeni iz svoje okolice in se čutijo zapostavljene, odrekajo se družabnosti, obiskom gledališč in koncertov ter so zaradi tega zagrenjeni.

Tehniki zadnjih let, posebno za časa vojne in po vojni, ko se je razvijala posebno še tehnika miniaturnih izdelkov, je uspelo ustvariti slušalne pripomočke, ki ustrezajo vsem zahtevam in so poleg tega majhni, da jih je mogoče neopazno nositi pod obleko. Ti moderni aparati sličejo bolj okrasu, kakor kompliciranemu tehniškemu čudu. Aparat ni večji kot je doza za cigarete ter pojača zvok tisočkratno. Miniaturni sprejemnik je z aparatom povezan s tanko vrvico, ki ga je mogoče nositi naravnost v ušesu. Tako imenovani „ušesni gumb“ bo v kratkem pri naglušnih tako samoumeven kot so očala pri slabovidnih.

Tudi slušalno orodje mora biti, kakor očala, prilagojeno onemu, ki ga uporablja, da je dosežen čim večji uspeh. Zaradi tega je nujno, da se naglušni sam oglašajo v prodajalni, da si nabavi orodje, ki je za njega najbolj primerno. Ta aparat je tudi mogoče uravnavati kakor radioaparat po jakosti in glasovni barvi.

V Avstriji proizvajajo od leta 1948 takšne aparate, ki za ameriški izdelki nikakor ne zaostajajo.

Omeniti je še potrebno, da bolniške blagajne prispevajo k nabavi slušalnega pripomočka do 800 šilingov.

BARTEL

VELETRGOVINA
S PREMOM IN GRADBENIMI
POTREBŠČINAMI

CELOVEC / KLAGENFURT
Bahnhofstraße 34
Tel. 18-61 in 16-67

NAGLUŠNI, POZOR!

Slušalne aparate, model VV šil. 954.—
Slušalne aparate, model LV šil. 1350.—
dobite pri Radio Schmidt, Celovec,
Bahnhofstraße 22

REININGHAUS

Saint Peter
Doppelmaltz-Bier

KOKS - DRVA - PREMOG

Franz Sagaischek

VELETRGOVINA S PREMOGOM

Celovec-Klagenfurt • Stauderhaus

Elektrotehnično podjetje
Mihael Hollauf

PLIBERK / BLEIBURG,
Hauptplatz 10

Napeljave toka, instalacije vseh vrst
— Popravila orodja in strojev —
Prodaja vseh elektrotehničnih potrebnin — Nasveti

Karl in Wilhelm Huber

GRAZ, HERRENGASSE 22 (Ust. leta 1825)

Cerkvene paramente in posode, cerkvene in društvene zastave nudi v največji izbiri.

Se priporoča č. č. duhovščini, posebno letošnjim novomašnikom.

Ogled in prodaja paramentov in kovinaste cerkvene posode, kelihov, paten, svečnikov itd. v podružnici

CELOVEC/KLAGENFURT, Ebentalerstraße 36/I

Sprejemajo se tudi popravila paramentov in cerkvenih posod.

Preskrba z vodo
Zdravstvene naprave
Centralne kurjave

Pfrimer in Möblacher

Celovec-Klagenfurt, Viktringer Ring 37-39
Telefon 22-45

Nakup in prodaja:

STAREGA ZELEZA
UPORABNEGA ZELEZA
KOVIN
KOSTI
STAREGA PAPIRJA
CUNJ

G. FRICK

CELOVEC-KLAGENFURT,
SALMSTRASSE 7 — Tel. 1486

OPEKARNE

HANS ZIMMERL

CELOVEC-KLAGENFURT 39-6-64

LAMBICHL - P. VIKTRING DOSTAVE Z LASTNIM TOVORNIM AVTOM

NE ČAKAJTE

do jeseni! Dajte Vašo krznavino
(kožuhe) ŽE SEDA J v popravilo
ali predelavo krznarju

Pelzwerkstätte F. Casar

CELOVEC, Völkermarkter Ring 1
(blizu Kucherhof)

Moderna delavnica! Nizke cene!

Kje boste letos preživeli svoje
počitnice?

OB KRASNEM KLOPINJSKEM JEZERU

Vam nudi

Hotel Obir

NA OBALI JEZERA

(lastnik Josip Wutte)

pri nizkih cenah vse ugodnosti.
Posebne ugodnosti nudimo v predsezoni.

Vsa pojasnila in prospekte zahtevajte pod naslovom: Hotel Obir,
pošta St. Kanzian — Škocijan

Lukas
Arnold

Obnavljalec cerkvenih umetnin
slikar - pozlattelji - kipar

CELOVEC-KLAGENFURT

St. Martin, Kohldorfer Straße 39 - Tel. 28-97

Lasten prenosni specialni
oder - najboljša priporočila
so uspešno izvršena naročila

TRGOVINA Z ZELEZNINO

STEFAN ANDRECZ

Celovec - Klagenfurt Karfreistraße 9

Železo — železna pločevina — žica
— žičniki — vseh vrst okovi za po-
hištvo

75 LET

Prva koroška
Izdelovalnica
harmonik

R. NOVAK

Celovec - Klagenfurt
Ebentaler Straße 7,
Telefon 24-82

Obus post, Marlanum
Eksport v vse dele
sveta

Nova izdelava vsa popravila vsi sestavni deli

Kovačič
Franc

STROJNO MIZARSTVO
z modernimi novimi stroji v pove-
čani delavnici

Podjerbergom

pošta Škofiče
tel. Vrba-Velden 174

SE PRIPOROČA ZA IZDELAVO
V STROKO SPADAJOČIH DEL,
KAKOR STAVB, POHIŠTVA,
STOPNIC, PORTALOV IN VSEH
VRST PODOV

Cementna strešna opeka / Lumotherm-
votli kamni in drugi cementni izdelki
KOROŠKA INDUSTRIJA GRADBE-
NEGA MATERIALA

(Kärntner Baustoffindustrie)

Dr. Theodor Völker & Co.

CELOVEC / KLAGENFURT
Rampenstraße 14 Tel. 29-07

13
MAI

Za materinski dan!

PRIPRAVNA DARILA:
Spodnje perilo od šil. 37.80; Nočne srajce od šil. 96.—; Garniture
(srajce in hlačke) od šil. 45.50, šil. 28.—; Damske nogavice od šil.
17.90; Nylon-nogavice od šil. 34.50; Predpasniki (v pisanih vzorcih)
šil. 19.90. — Damski puloverji, ipice in kopalne obleke v največji
izbiri

Grüner Celovec-Klagenfurt Burggasse

SANITETNA TRGOVINA

KARL FIAL

IZDELOVANJE BANDAŽ
IN ORTOPEDIČNIH PRIPOMOČKOV
SPECIALIST ZA ORTOPEDIČNE
VLOŽKE ZA NOGE

Celovec Klagenfurt, Alter Platz 30
USTANOVLENO 1908 TELEFON 14-26

Rosentaler Ziegelwerk
O. H. G.

GUIDASSONI

Rosenbach

Rožanska opekarna
javna trgovska družba

GUIDASSONI

Področica

Hans Teaninger

HOLZGROSSHANDEL

EXPORT
IMPORT

KLAGENFURT - Völkermarkter Straße 38
Telefon Nr. 15-95

ZALOŽBA, TISKARNA,
KNJIGOVEZNICA,
KLISARNA,
KNJIGARNA IN TRGOVINA S PAPIRJEM

CARINTHIA

DRUŽBE SV. JOŽEFA
CELOVEC - KLAGENFURT
VÖLKERMARKTER RING 25 TEL. 36-51

NAJVEČJE GRAFIČNO PODJETJE KOROŠKE.
IZDAJA KNJIG V LASTNI ZALOŽBI,
KNJIŽNI IN ROTACIJSKI TISK.
IZDELAVA ENO- IN VEČBARVNIH PROSPEKTOV.
VELIKA ZALOGA VSAKOVRSNIH KNJIG
IZ VSEH PANOG ZNANOSTI.
VSE PISARNIŠKE POTREBSČINE ZA URADE
IN GOSPODARSTVO.

Friedrich Keut

ŽAGA IN MLIN

DOMAČE PODJETJE

Kupuje vse vrste lesa, plohe, tramove,
jamski les in les za impregnacijo brzojavnih
drogov

BISTRICA PRI PLIBERKU
TELEFON 17

Katz & Klumpp

d. z o. z.

ZAKUPNIK:

Fürnitzer Holzwerke

družba z o. z.

Proizvaja:

DROGE,
JAMBORE,
PRAGE,
REZAN IN STAVBNI LES,
ZABOJE IN ZABOJČKE

VON DER FABRIK

AVE-MÖBEL

ZUM VERBRAUCHER

Zapad in Vzhod se nimata najrajši,
sta pa edina v tem,
da v AVE MÖBEL posteljah
se spi najslajši

*Vaše spalnice kupujte v največji
specialni tovarni pohištva v Avstriji*

Ave Möbel

ki oskrbuje celo Koroško z najkvali-
tetnejšim pohištvom po vsakem oku-
su in po najzmernejših cenah ...

Najkrajša in najcenejša je pot direkt-
no od tovarne do kupca. To oskrbuje
Ave Möbel . . .

Zaloga v Celovcu - Klagenfurt: Getreidegasse 1
Beljak-Villach: Moritschgasse (nasproti Parkhotela)

VODNE CEVI IN PRITIKLINE

Vodovodne armature
škropilniki itd.

TEHNIČNE POTREBSČINE
ZA KMETIJSTVO,
OBRT IN INDUSTRIJO.

Jermeni, kroglični ležaji,
orodje vseh vrst itd.

DELI AVTOMOBILOV, MOTOR-
NIH KOLES IN TRAKTORJEV

Pazljiva in vestna postrežba
v strokovni trgovini

Körner u. Wondratschek

Celovec-Klagenfurt,
Paradeisergasse 7 (Burg) Tel. 1000.

„Wirgast“

GOSPODARSKO ZDRUŽENJE
KOROŠKIH GOSTILNICAŘEV
v CELOVCU, reg. z. z o. z.

Pisarna in klet: St. Veiterstraße 9 in
St. Veiter Ring 16.
Telefon: 32-52

priporoča svoja izvrstna
ČRNA (tudi južnotirolska), BELA,
DESERTNA IN STEKLENIČNA VINA
Cene so skrajno zmerne, vina vedno
najboljše negovana

Vabimo na neobvezno - pokušnjo v kleti

OMA

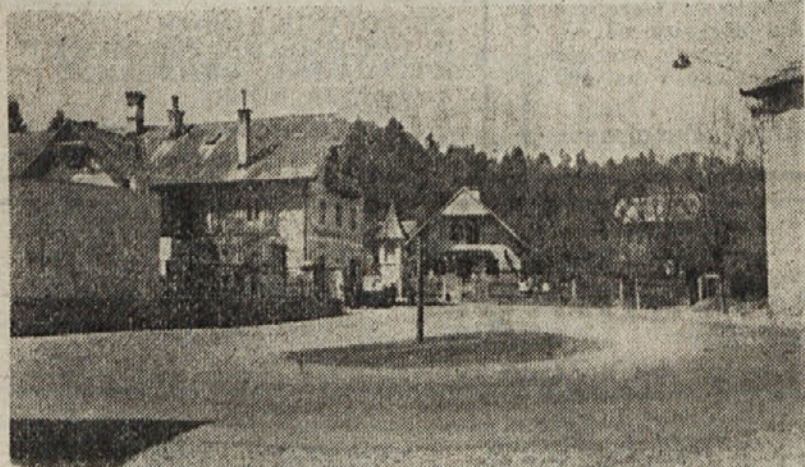
KREPKO HRANIVO IN REDILNI ZDROB

najboljši dodatek k hrani
tudi za slabotne in bolehtne
dojenčke

GRADBENO PODJETJE JOSEF KUNZE, Beljak-Villach, Bichlweg 2, Tel. 59-59

Gradnja ceste v Hodišah, zgrajena l. 1950

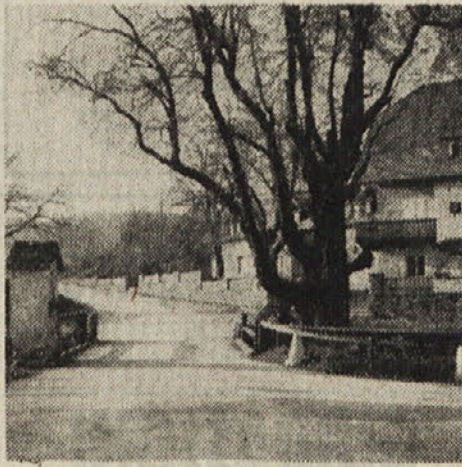
Cesta v Vetrinju po dovršitvi

ASFALTIRANJE
CEST
IZOLACIJE
VISOKIH ZGRADB
IN MOSTOV,
IZVEDBA
ZEMELJSKIH IN
OSUŠEVALNIH DEL

Dograditev cest - Regulacija cest

Pred regulacijo

Po regulaciji (hiša je odstranjena)

STUAG

PODJETJE ZA GRADNJO CEST IN NIZKE ZGRADBE
DELNIŠKA DRUŽBA

PODRUŽNICA V GRAZU ZA ŠTAJERSKO IN KOROŠKO

GRADBENO VODSTVO:
VELIKOVEC - VÖLKERMARKT • TELEFON 168

Izvajajo vsa dela pri gradnji cest, asfaltiranju in talnih zgrad-
bah • Lastna naprava za drobir in vroče mešanice za
posipanje cest v kamnolomu Trušnje-Trixen pri Velikovcu.

FRIEDRICH JUNGBAUER

O. H. G.

VELETRGOVINA Z ŽIVILI

Osrednja poslovalnica: **Celovec - Klagenfurt**
10.-Oktober-Straße 28, Telefon: 17-73 in 33-26

Podružnice: **Velikovec - Völkermarkt**
Hauptplatz 144, Telefon 88

Feldkirchen, Gerichtsgebäude, Telefon 80

Wolfsberg, Ritzing 48, Telefon 370

Opekarna Raditschnig

Beljak - Villach, Auen

Opekarna Legerbuch

pošta: St. Paul i. Lav.

JOSEF LIZZI

Izdeluje zidno, strešno in votlo opeko

Pisarna: **BELJAK - VILLACH**, Uhlandstraße 10, Telefon 62-80

Mehanično
stavbeno
in pohištveno mizarstvo

Matthäus Mikl

Münare - Müllnern
pri Beljaku

Sobne opreme
spalnice
kuhinjska oprema

LESNA TRGOVINA — ŽAGA

Franc Mertel

KUPIM IGLASTI LES TUDI NA KORENINI
SPECIALITETA: TRAMI USO TRIESTE

BRNCA PRI BELJAKU
(FURNITZ BEI VILLACH)

Nakup in prodaja starega materiala

KOVIN itd.

Veliko skladišče osi, peres, uporab-
nega železa itd.

prodaja
železnega šrota

FRANZ RUMWOLF

CELOVEC / KLAGENFURT
Flatschacherstraße 18
Tel. 24-98 in 18-48

Slavenske oddaje v radiu

NEDELJA, 13. maja:
7.15—7.45 Voščila materam
PONEDELJEK, 14. maja:
7.15—7.45 Tamburaški orkester
TOREK, 15. maja:
14.30—14.45 Poročila; domači zdravnik
14.45—15.00 Vokalni spored
18.30—18.55 Pouk slovenščine; „10 min. z M. in Š. Gerdejem“
SREDA, 16. maja:
14.30—15.00 Poročila — Za ženo — Za kmeta
ČETRTEK, 17. maja:
14.30—14.35 Poročila
14.35—15.00 Za male: „Rdeča kapica“
18.30—18.55 Poje dekliški kvintet
PETEK, 18. maja:
14.30—15.00 Poročila — Komentarji
SOBOTA, 19. maja:
9.00—9.30 Iz slov. literarne zakladnice
NEDELJA, 20. maja:
7.15—7.45 Pomlad v pesmi.

Gledališče

Začetek predstav ob 20.00

10. V. »Heitere Geister«, abonma C, izbirni abonma, prosta prodaja vstopnic.
11. V. »Prodana nevesta« (Die verkaufte Braut), komična opera — Mir. Smetana, premiera, prosta prod., vstopnic.
12. V. »Pri zaprtih vratih« (Bei geschlossenen Türen), izbirni abonma, prosta prodaja vstopnic.
13. V. »Prodana nevesta«, izbirni abonma, prosta prodaja vstopnic.
14. V. »Balkanliebe« (zadnjič), izbirni abonma, prosta prodaja vstopnic.

KINO**Celovec - Klagenfurt****STADTTHEATER**

Predstave ob 18. in 18. uri, ob ponedeljkih tudi ob 20. uri.
Od 11.—17. V. »Bitterer Reise«

PRECHTL

Predstave ob 16.00, 18.15 in 20.30
Od 11.—17. V. »Das Jahr des Herrn«

Beljak - Villach**BAHNHOFLICHTSPIELE**

Predstave ob 12., 14., 16., 18.15 in 20.30, ob nedeljah in praznikih tudi ob 10. uri.
Od 11.—14. V. »Lassies Sieg«
Od 15.—17. V. »Hohzeit mit Erika«

STADT-KINO

Predstave ob 16., 18. in 20. uri.
Od 11.—14. V. »Schwarzwaldmüdel«
Od 15.—17. V. »In letzter Sekunde«

BIRMANSKE URE kupite najugodnejše

KARL FESSL

Beljak-Villach (pri Fugger-Keller)

KRISCHKE & Co.**CELOVEC - KLAGENFURT**

Neuer Platz 12 in 8.-Mai-Str. 3

Blago za obleke, perilo, pletenine, potrebščine za krojače in tapetnike

Kam gremo?

Na klobase in dobro vino v gostilno

SOCHER

(Anna in Christian Kornbrath)

Celovec-Klagenfurt, St.-Velter Straße 14

Trgovina vseh električnih potrebščin
Kupujte pri domačem obrtniku**HANS KREUTZ**

Celovec, Kramergasse 11

Telefon 31-73

RADIJSKI APARATI NA OBROK

Najboljši Stadoled

pri

FRANZ RAMUSCHCelovec-Klagenfurt, Paradeisergasse 2
(v poslopu »Bezirkshauptmannschaft«)

Potrti v globoki žalosti sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil naš nepozabni soprog, brat in stric, gospod

Marko Plesivčnik pd. Šercer

POSESTNIK IN GOSTILNIČAR

po dolgi in težki bolezni, spreviden s sv. zakramenti za umirajoče, v 51. letu svoje starosti.

Dragega rajnega položimo k večnemu počitku v četrtek, dne 10. maja ob 9. uri.

Šmihel nad Pliberkom, 7. maja 1951.

Avgusta Plesivčnik, soproga; Marija Plesivčnik in Ljudmila Mlinar, sestre; Manfred in Franci, nečaka v imenu vseh sorodnikov.

Naša iskreno ljubljena hčerka in sestra, gospodična

Hilde Majndell

UCENKA TRGOVSKE SOLE

nas je prezgodaj zapustila po dolgotrajni težki bolezni v cvetoči mladosti, stara 17 let.

Nepozabno rajno položimo v četrtek, dne 10. maja ob 15. uri na pokopališču Annabichl k večnemu počitku.

Celovec-Klagenfurt, dne 8. V. 1951.
Globoko žalujejo: Franc in Roza Majndell, starši; Arno, Otmar, Roza, Trude in Franc bratje in sestre, v imenu vseh ostalih sorodnikov.

Dipl.-Ing.**Konrad Hitz & Co.**

STAVBENO PODJETJE

CELOVEC/KLAGENFURT

St. Ruprechtstraße 8 H

Tel. šte. 1480

Brisače za posodo š 4.90

poceni in dobro

V TRGOVSKI HIŠI

Hans Brunner

Celovec-Klagenfurt, Priesterhausgasse

Za Binkošli

kupite najugodnejše v trgovski hiši

HANS**THOMASSER**Beljak - Villach
Widmann, 33**ZA POMLAD**

v največji izbiri in v najkvalitetnejših znamkah

NOGAVICE

POLO-SRAJCE

PERILO za dame, gospode in otroke

VEZENINE VSEH VRST

v strokovni trgovini

MAX POLLANZ

KLAGENFURT, Obstplatz 7

Beke-ČEVLJI

BELJAK-VILLACH — WIDMANNGASSE 43

ITALIENER STRASSE 17

specialna izdelovalnica ortopedičnih, športnih in planinskih čevljev

Ze nad 250 let kupujemo najboljše sladkorčke — bonbone — kolačke in sveče za praznike in vsako priliko pri

ZEHRER

Kupimo vsako količino čebelnega voska ali pa ga zamenjamo za najboljše pristne satnice.

JOHANN EINICHEREisenhandels-Aktiengesellschaft
KLAGENFURT

železo, jeklo, kovine, cevi, žica, žičniki, vijaki, kuhinjsko in gospodarsko orodje ter vse vrsti železnina

ZA OBRT, KMETIJSTVO

IN GOZDARSTVO

CELOVEC/KLAGENFURT,

Pisarna: Kramergasse 5

Skladišče: Lastenstraße 15

Telefon: 43-01 do 43-04

Brzjavi: EINICHER

Beri in širi

Naš tednik - Kronika

ELEKTROTRGOVINA

Feitz Czernowsky

Celovec - Klagenfurt

Gutenberghaus, Pernhartgasse 8

Elektromotorji - elektroinstalacije
prosti vodi - elektr. naprave
popravila - gradnje in načrti

Ganz-elektrodelavnice**Ing. F. Düllnig**

CELOVEC - KLAGENFURT

Dischendorferstraße 4 - Telefon 18-22

DOBRA IN OKUSNA OBLEKA
samo pri

Moden Sickl

CELOVEC - KLAGENFURT

PARADEISERGASSE 4

GOROVJE POD OCEANOM

Ameriški znanstveniki so odkrili na dnu Tihega oceana gorsko verigo, ki se razteza na dolžino 1.500 km od Hawajskih otokov do otoka Wake. Vrhovi gore so 1.800 do 2.000 m pod morsko gladino, toda luščine mehkužcev in korališča, ki so jih našli na tem gorovju, dokazujejo, da so nekdanji vrhovi segali do par metrov pod morsko gladino.

Znanstveniki so odkrili na grebenih gorske verige plast mangana v debelini dobrega metra. Samo eno ležišče, ki je dolgo 30 km in široko 15 km, ima nad 120 milijonov ton te kovine.

V glinasti usedlini oceana so našli bakterije, ki se v hranljivi kulturi naglo množijo. Mislijo, da so te bakterije najstarejši živi organizmi zemlje.

Vse za tla in pod**Helanol-voski**

in lužila v vseh barvnih odtenkih najodličnejših kvalit

Firneži in olja

v barvah in brezbarvna

Lakasta lužila

itd.

Parketi

hrast, bukev, macesen, brest — na zalogi v Celovcu

Ladijsko dno

smreka in macesen

Obloge

Donauleum, gumi itd.

Ostruženje in impregniranje tal**Čiščenje**

stanovanj, novih zgradb itd.

Specialno podjetje**ORASCH**

ERBEN

Celovec - Klagenfurt

8.-Mai-Strasse 5 tel. 16-38

ve in da mu ni bilo treba plačati ničesar.

— Telefonski razgovori z mesecem so namreč brezplačni.

STOFFE - PLACH STOFFE kupite najbolje pri PLACH STOFFE • Klagenfurt, 8.-Mai-Straße